

16134

DIN LITERATURA POPULARĂ ROMĂNEASCĂ

I.

BALADE

ADUNATE DE

C. N. MATEESCU

CU O PREFAȚĂ

DE N. IORGA

VĂLENI-DE-MUNTE

TIPOGRAFIA «NEAMUL ROMĂNESC»

1909.

2011 1000

DIN LITERATURA POPULARĂ ROMĂNEASCĂ

I.

BALADE

ADUNATE DE

C. N. MATEESCU

CU O PREFAȚĂ

DE N. IORGA

VĂLENII-DE-MUNTE

TIPOGRAFIA «NEAMUL ROMĂNESC»

1909.

PREFAȚĂ.

D. Mateescu, care și-a strâns baladele cuprinse în acest volum pe plaiurile argeșene, cu excepția uneia singure care, aflată în Teleorman, deci din ciclul dunărean, îmbogățește simțitor cunoștința comorii de povestiri epice în versuri a poporului nostru.

Am încercat, în „Neamul Românesc Literar“, I. să statornicesc în balada populară românească cicluri, având în vedere mai ales Moldova, cu părțile ce se țineau de dansa în trecut. Cărticica de față îngăduie a se întinde încercarea asupra Ținuturilor ce au făcut parte pe vremuri din principatul Țerii-Românești.

O baladă necunoscută până acum, aceia care deschide volumul, face parte din ciclul cântecelor de ospete domnești, cu temelă netăgăduit istorică, — ivită fiind însă mai târziu decât vremea de care vorbește și stricată și ca adevăr, prin adausuri nouă. E balada lui Negru-Vodă — care e, fără îndoială, de și purtat pe la Câmpulung, Neagoie, ctitorul dela Argeș —, și a fiului lui Rădu-cel-Mare și urmașului în Domnie, după destulă trecere de vreme, al lui Neagoie. De fapt Mircea pare a fi fost cioban, prin vânzarea de oi pentru Constantinopol — acesta a și fost unul din înțelesurile cu-

vântului—; aici însă e un adevărat păzitor de turmă, un „mic ciobănaș“ cu cămașa neagră pe dânsul, dar alb la piele, crescut, ce-i dreptul, „la coada tăciunilor“ și în slujit, dar păstrând, împreună cu albeața aristocratică a pieii, cunoștința semnelor de recunoaștere ce poartă pe trup:

De semne să-l căutați,
Că, de-o-avea vr'un semnisor,
O fi vre-o viță de Domn,
Și mi-o fi d'un trățior,

zice Vodă la judecata lui, și în adevăr pielea albă de supt negrul cămășii arată că

În pieptu-i soarele
Lumină cu razele;
Găsia în spate luna:
Lumină cu lumina,

și apoi luceferi, spicul grâului, săbioare, în sfârșit „semne bune de Domnie“, și, după recunoașterea lor, ciobănelul e în stare să-și vadăască drepturile și prin înfățișarea hrisovului, „ristovului“, pe care-l iea din glugă și-l întinde pe masă.

Tot din acest ciclu de cântece pentru masa domnească, în legătură cu trecutul legendar al dinastiei, face parte și varianta legendei mănăstirii dela Argeș. Toată lumea aproape o știe după forma dramatizată adausă, schimbată cu totul ca stil, a lui Alecsandri. Se cunoșteau alte forme, mai simple și stângace, dar mai adevărate. Aici Negru-Vodă, ctitorul, soțul Doamnei Ilinca, își caută loc prin „hățiș, curpeniș“, până află

La cetinu 'nalt,
'Nalt și răsfirat,

locul potrivit pentru zidire. Povestirea e gospodărește, practic amănunțită. Se pune icoană 'n copac și ea cade 'n iezar; se sughe apa acestuia cu cărbuni, se scurge prin șanțuri, se acopere pământul din fund cu grătare făcute de fauri. „Meșterii mari“ sunt aici, după vechea terminologie, „dascăli și primari“. Când, neputându-se înălța zidurile, Manole face juruința fatală, soția sa, numită aici cu vechiul nume de Caplea, e oprită 'n loc, vârsându-i-se bucatele ce aducea soțului la lucru, de balauri strașnici,

Din gură 'ncelești,
Din coade 'nodați.

de vânt pe urmă, de ploaie cu spume în al treilea rând. E foarte frumoasă rugămîntea ei către întreaga fire, ca să-i ocrotească după moarte copilul rămas fără îngrijire:

Ploaia de-o cădea,
Pe el l-o scaldă;
Zăpada de-o ninge,
Pe el mi l-o unge;
Frunza de-o pică,
Mi l-o înfășă;
Vântul de-o suflă,
Mi l-o legăna;
Soarele-o luci,
Și mi l-o 'ncălzi.

Acum Domnul a venit să vadă clădirea. Din po-

runca lui, meșterii, ca vechiul Icar, vor trece
cerce a zbura cu aripi

Din șite și sfoare.

Iar, unde cad ei, aflând moartea răsplătitoare, se
pornește izvoarașul cu „apă vioară“, care dă prilej
baladei.

Din ciclul domnesc al baladei eroice face parte și po-
vestea lui Vartic, sfetnicul lui Petru Rareș și al lui
„Ștefan-Vodă“, care-și ispitește Doamna și-i spânzură
iubitul, după care ea însăși, văzându-l mort în

Grădina cu florile,
Un'se plimbă doamnele,
Doamnele cu roabele,
Când răsare soarele,

își face sfârșit, înjunghinându-se cu hangerul, iar pe
locul morții celor doi

...Răsar trandafiri,
De mijloc învâlcinați,
De vârfuri apropiăți,
Tochmai zău ca niște frați.

Iar „morală“ zice :

Cine strică dragostea,
Dumnezeu să nu i-o dea :
Să i-o dea și să i-o iea,
Ca să creadă altuia.

În această frumoasă povestire caracterul istoric
păstrează încă destul de bine. Domnul vânează și
face Divan cu „Caimacamii târgului“ și „sfetnicii
sfatului“ ; Doamna, „nașă“ iubitului ei, lucrează cu

„dăsprezece jupănese“, pe când Vartic li „dă
cu pâharul“ ; ea le trimite acasă pentru a rămânea
singură cu frumosul Păharnic. Dacă Vartic se teme
de urmări, Doamna caută să-l asigure, făgăduind
citorii pentru iertarea păcatelor ce ar vrea ea să fie
săvârșite :

Pentru păcatele tele,
Da-voiu averile mele :
Face-oiu multe mănăstiri,
Si fie de pomeniri,
Și-oiu mai face fântâni reci,
Pe la drumuri și poteci.

Vrînd să scape de primejdioasa dragoste cu de-a
sila, boierul, îndârjit, cere să fie lăsat acasă pentru
a-și lua un „căflănel“, și el vrea să caute un adă-
post sigur la Constantinopol, la „Tarigrad“.

Nunta fetei „Letinului bogat“, cu pomenirea lui
Iancu-Vodă ca nun, a lui „Mărcușor, câine turbat“
cu ispitele săririi zidurilor, băutului buților, etc., ține
locul între „cântecul bătrânesc“ și povestea versificată,
înșirarea încercărilor lui Făt-Frumos făcând parte
din ciclul basmelor

Între baladele de Curte și cîntecul haiducesc e po-
vestea lui Miu Haiducul, ca și a lui Corbea. Cel d'întăiu,
precîndu-și pe „Valea cea Mare“, a „Cobiei“ cu
sora lui, Păhărniceasa, se preface în cioban pentru
să atragă pe Domn și să-l pedepsească cu două
palme. Cel de al doilea a fost Păharnic la tipicul
„Ștefan-Vodă“ : dovedindu-se viclean și obraznic —
cere Măriei Sale castanul și „cușmanul“ — e dus „de

olac“ în „rădvan neobădat“ fără obezi și numai cu spîțe,

La temnița cea bătrână
Cu mușchiul de-un lat de mână,

unde-l mănîncă jigăniile veninoase ale umbrei și
adâncurilor :

Șerpi ca fusele,
Năpârci ca undrelele,
Și broaște ca nucile,
Băjbăind cu miile.

Mamă-sa vine, purtând roche de vechiu camelot,
„lînă de păr de cămilă“. Își află fiul chinuit, avînd
în sân o șerpoaică cu puii ei. Și acum, pentru desro-
birea lui, ești strămutat într'o lume istorică bătrână,
cu cîhodari, ieniceri din Udriiu, pe lângă cari le-
genda poporală dă „fălcile de zmeu trăsniț“, „frău-
leștele de-argint“.

A doua versiune e interesantă printr'un și mai
mare număr de amănunte istorice. La Curtea lui
Ștefan-Vodă e vorba de „foșoare“, de „spătari și
boieri“—modernizarea fatală a mai introdus pe lângă
ei și pe „înfloriții ghinărari“, etc. (E vorba și de „apa
Nistrului“ apropiată însă de „coadele Prutului“.) In-
teresul vine însă și din elementul de viață poporală :

Că mi-am tors cu furca 'n sat,
De-am dat Corbei de-a mîncat,
Și-am dat oile 'n pascăre,
De-am crescut pe Corbea mare, —

de stil poporal, — aceiași bătrână vine

Piș-piș ici ; piș-piș colcă ;
de ironie poporală — spânzurătoarea e

Vișa Cărpenișo,
Adusă de la Păișa,
Din bîrdie bîrduită,
Din secure potrivită,
La mijloc neisprăvită.

Din cic'ul turcesc, dunărean, avem în această
nouă culegere balada lui Dragnea, care vine din Ta-
rigrad, „cătănește“ la „Împăratul“ turcesc, și e luat
ostaș la ei, lăsându-și astfel Stăncuța în prada pe-
tirilor streine. Apoi — model de imaginație îndrăz-
neață — alegoria — cu fondul istoric al unui războiu
de iarnă pierdut de către Turci — lui Arcaș-Pașa,
care pornește luptă cu gerul și cade învins. Gerul se
înveșmîntează astfel apărînd înaintea noastră :

Ieșia gerul din fântână
Cu toiag de ghiață 'n mână,
Cu căciulă de zăpadă,
Cu mustăți de chidă albă.

Aici trebuie să se așeze și legenda, de origine du-
năreană, a lui Iovan Iorgovan, eroul de lângă Cerna.

Cu caracter haiducesc în legătură însă cu acest
ciclu dunărean e balada Badiului, așa de frumos
prelucrată de poetul Gh. Baronzi. „Ziua cărciumar
de buți, noaptea măcelar de Turci“, ospătător de mo-
safiri pe cari-i așteaptă „cu hangeru 'nșipt în masă“,
el e prins pe neașteptate de acești vechi dușmani ai
săii, dar îl scapă fratele Neculcea, uriașul care bea
„buțile de-o sută de vedre“ și petrece cu

Trei fete de împărat,
Aduse din Țarigrad,

Tot așa Tudor Dobrogeanul, care și el are soție cărciumăreasă. Turcii îl știu bogat, și-i cer haraciu mare, pe care-l plătește cu greu, vânzând, pentru a-și avea „căzanul“ anual și „punga“ lunară, „morile de argint“ și altă avuție toată, până la urmă trebuie să-și ducă mândra la haraciu „înaintea Împăratului“.

Alte balade de haiduci sunt în strânsă legătură cu viața păstorilor. Potâncu Haiducul, căpetenie de Arnăuți, merge astfel la baciul moș Luță, cel cu „căciula berbecască“, bogat negustor de miei, cu pușca „plină de șanți și leițe“, cu „putineii ce cuprind tot gălbenei“, cu „hărdâtoarele“ de „zimțișori, făcuți după boșori“, cu „lădițele“, 'n care stau „sălbite de gălbenei cu tortiță“.

Căpitan Gheorghită, cu „dulămiță“, „nădrăgei“ și „comanac“, pradă pe Macovei dela stână, fost pâr-călab de sat.

În sfârșit haiducia curată, ea singură cu eroii săi, se oglindește în „Stanciu al Bratului“, care-și mete acasă iubita, părăindu-i-se prea fricoasă înaintea puterei:

Du-te acasă și-ți ia ie,
Nu umbra în haiducie,
Du-te acasă, ia-ți bărbat,
Să-ți fie ciocan în cap...

Și aici aflăm legenda cosmică, mitul solar al Soarelui ce aleargă să ia pe soră-sa Luna, aici Sântă-Ana. Moș Adam se amestecă aici, și e vorba chiar de

„uliță armenească“ și de „pânză domnească, cu războiul de argint“. Șarpele, scorpiu, samodia, vietăți cumplite care pândesc pe trecător pentru a-l prinde și ținea rob, — ciclul oșic din poveste, se întâmpină și în aceste balade.

Ele vor trece în marea culegere a cântecului popular, pe care, ni-o va da — fie și numai foarte târziu — Academia Română.

Culesă fiind la muntele Argeșului ori pe plaiurile vecine, aceste balade se deosebesc prin exacta reproducere a vieții ciobănești. Când Miu-și lasă veșmintele de viteaz, cântecul spune că a schimbat dulama cu sarica, nădragii cu Țării, cizmele cu opincile, „chivăra 'nvelită“ cu „căciula neargăsită“ și „pușca ghintuită“ cu „măciuca necioplită“. Povestea lui Neagoe-Vodă și a lui Mircea Ciobanul, cu „gluga de Moș“, arată treptele vieții de păstor, care începe ca „sluguliță“, „argățaș, pe mălăiaș“, pe o „căciulă mișoasă“ și o „sarică lățoasă“. Când i se dă grija multor oi, întâiu îl iubesc stăpânii și-l urăsc „stăpâncele“, până, pe urmă, cei d'întăiu prind a-l bate, pentru că simt că ele-l „măluie“. Îl putem urmări pe cioban la baltă, unde vișorul „nemeștește“ oile, dar el știe să le apere în târlă, hrănindu-le cu „sălcioare dărimate“. Îl vedem făcându-și la loc averea de oi — „cârlăiori, berbeci“ —, primăvara. Stăpânii nu-i aduc bolovanii de sare, și acuma uite-l pe Mircea înaintea Domniei, care-i face parte lui din „oite“.

Unele bucăți oglindesc însă și viața câmpului, și astfel vedem într'una pe „taica“ mănând boi și arând, pe mamă ducând „la plugari de câmp“, pe „leica“

X

*cosând altițe. Ba aști și pe moșnean purtând și în
lumile fantasticului fără margini*

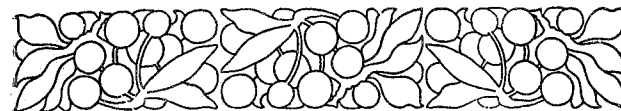
Traista cu zapisele,
Ca să scoț moșiile.

*Și iată — într'o baladă din Teleorman — și „cîreza-
rul de oi“, care petrece după ce le-a vîndut și „bea
dobînzile“ lui.*

*Astfel balada capătă și o valoare locală, un înțeles
de viață pe Țimuturi.*

N. IORGA.

BALADE

MIRCEA CIOBĂNAȘUL

Din oraș din Câmpulung,
La poarta lui Negru-Vodă,
Genunchiat-a, frate,
Genunchiat-a, dragă,
Că-i d'un mic de ciobănaș,
Cu cămașa ca tina,
Cu pielea ca zăpada,
Cu cârligul supt genunche,
Cu căciula subțioară,
Săvâi cu gluguța goală.
Trei zile la poartă-mi sta,
Negru-Vodă-l întreba:
«Ai, tu mic de ciobănaș,
«Ce mi-ți e jaloba ta,
«Să mi-ți fac direptatea?»
Dar cel mic de ciobănaș
Rupse din graiu a grâi:
«Alei, Doamne, Negru-Vodă,
«De stătuși de măntrebași,
«Adevărul spune-ți-ași:

«De mic sărac mi-am rămas,
 «Mititel și fățarel,
 «Pe mâna străinilor,
 «La coada tăciunilor,
 «Azi așa și mâine-așa,
 «Dete dragul Dumnezeu
 «Și măicuța Precista
 «Și mai mare mă făcui,
 «Și minte mai dobândii.
 «Când mai mare mă făcui,
 «Dacă văzui și văzui,
 «Sluguliță mă băgai;
 «Sluguliță pe hăinuțe,
 «Argățaș pe mălăias,
 «Și p'o căciulă mișoasă,
 «Și p'o sarică lăptoasă.
 «Azi așa și mâine-așa,
 «Dete dragul Dumnezeu
 «Și măicuța Precista
 «Și mai mare mă făcui,
 «Și minte mai dobândii.
 «Când mai mare mă făcui,
 «Dacă văzui și văzui,
 «La trei stăpâni mă băgai,
 «Trei stăpâni, zău, ca trei domni,
 «Săvâi cu trei mii de oi.
 «Când eram mai micșorel,
 «Eram drag stăpânilor
 «Și urât stăpâncelor;
 «Stăpânii mă miluia,
 «Stăpâncele mă bătea.
 «Azi așa și mâine așa,

«Dete dragul Dumnezeu
 «Și măicuța Precista
 «Și mai mare mă făcui,
 «Și minte mai dobândii.
 «Când mai mare mă făcui,
 «Stăpânii-acum mă bătea,
 «Stăpâncele mă miluia.
 «Stăpânii s'a mâniat,
 «Cu oile m'a mânat,
 «Jos la baltă m'a mânat.
 «Când la baltă am plecat,
 «Stăpâncele mă plângea,
 «Stăpânii mă blestemă.
 «Și la baltă mi-am plecat,
 «D'un vifor mi-a viforat,
 «Grea zăpadă mi-a picat,
 «Oile le-a nămețit,
 «Dulăii mi-a risipit;
 «Din trei mii și ce-mi mai trece,
 «Am rămas numai cu zece;
 «Dintr'o haită de dulăi,
 «Am rămas numai cu doi».

Dar el, frate, ce-mi făcea?
 Ciobănașul că-mi spunea,
 Negru-Vodă-l asculta:
 «Alei, Doamne Negru-Vodă,
 «Dacă văzui și văzui,
 «D'o lopățică-mi făcui,
 «Și zăpada-mi curății,
 «Cărârue că-mi gălîi,
 «Cu-oile 'n baltă răzbii.
 «Și d'o târlă că-mi croii.

«Sălcioare-mi dărâmai,
 «Oițele-mi săturai.
 «Azi așa și mâine așa,
 «Dete dragul Dumnezeu
 «Și măicuța Precista,
 «Veni și primăvara,
 «Și 'ncolți și e buța :
 «Oițele că-mi fătără,
 «Și-ăle zece se'ndoiră,
 «Îndoite se'mpătriră,
 «Împătrite se'noptiră.
 «Dete dragul Dumnezeu
 «Și măicuța Precista
 «De 'nplinii, Doamne, suta.
 «Și din sută, altă sută,
 «Și din două făcui patru,
 «Și din patru făcui opt.
 «Pusei miia, zău, la loc.
 «Și din mie, altă mie,
 «Și din două, făcui trei,
 «Cât timp, Doamne, că stătui :
 «Nouă ani și ce-mi mai trece,
 «De mai povârneă spre zece.
 «Alei, Doamne, Negru-Vodă,
 «Stăpânii m'a părăsit,
 «La turmă n'a mai venit ;
 «Nici cu sare la mioare,
 «Nici bolovani la cărlani,
 «Nici opinci pe la ciobani.
 «Am făcut cum am putut,
 «Oițele mi-am prăsit).
 Ciobanul ce-mi mai ziceă ?

«Alei, Doamne, Negru-Vodă,
 «Cum judeci in lume toate,
 «Fă-mi și mie dreptate.
 «După cum mă-i învăță,
 «Așa parte că le-oi dă».
 Negru-Vodă ce-mi ziceă ?
 «Ai, tu, mic de ciobănaș,
 «Ce parte ca să le dai,
 «Oile să le 'mpărțești,
 «Să dai la stăpâni trei părți,
 «Și să tragi la tine-o parte,
 «C'asa-ți găsesc dreptate».

Dar cel mic de ciobănaș,
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Când așa că-mi auziă,
 În picioare se sculă,
 La oițe să 'ntorceă,
 Jos la baltă se lăsă,
 Din buciom că-mi buciună,
 Din gură că mi-și strigă,
 Toți ciobanii s'adună,
 Oile le-amestecă,
 Tot o turmă le făceă,
 Și, frate, că mi-și plecă,
 La munte se ridică,
 În lunca Argeșelului,
 În piatra Nămăeștilor,
 D'asupra Mușcelului,
 În preajma Câmpulungului.
 Când aci că mi-și veneă,
 Mândră târlă că-mi croiă,

Și stăpânii mi-l află,
 Fuga la cioban că-mi dă,
 La cel mic de ciobănaș,
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada.
 Când ciobanii mi-i vedea,
 Oile le-amestecă,
 Tot o turmă le făcea,
 Și 'n târlă că le băgă,
 Și stăpânii că-mi sosia.
 Dar cel mic de ciobănaș,
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 În târlă că mi-și intră,
 Oițele le 'mpărția,
 El d'o parte că-și opriă,
 Trei părți la stăpâni că-mi dă.
 Dar stăpânii ce-mi făcea ?
 Ei, măre, nu se 'nvoia,
 Pricina pe ce d'avea ?
 Pe cel mic de cărlăior,
 Berbecel, Doamne, crescute
 Pe mila ciobanilor,
 În coada tăciunilor.
 Stăpânii se mânia,
 Mâna pe cioban puneă,
 Mi-l bătea, mi-l canuniă,
 Cu moartea-l împotriveă.
 Dar cel mic de ciobănaș
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Făcea, mări, cum mi-și făcea,

Din mâna lor că-mi scăpă,
 Ocol târlei că mi-și dă,
 Mâna pe paloș puneă,
 De stăpâni s'apropieă
 Și cum paloșu-aduceă,
 Capetele le tăia.
 Capetele le-adună,
 În glugă mi le puneă,
 Oile le-amestecă,
 Tot o turmă le făcea,
 Le Negru-Vodă veneă,
 Oile 'n curte-mi băgă.
 Negru-Vedă ce-mi ziceă ?
 «Cătați, boieri, de vedeți ;
 «Vedeți, curtea mea domnească,
 «Acu-i târlă ciobănească.
 Dar cel mic de ciobănaș
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Rupse din graiu a grăi :
 «Alei, Doamne, Negru-Vodă,
 «După cum m'ai învățat,
 «Așa parte că le-am dat.
 «Pricina pe ce-au d'avut ?
 «P'acest mic de cărlăior,
 «Ce stă 'n fața dumnealor,
 «Berbecel, Doamne, crescute
 «Pe mila ciobanilor,
 «În coada tăciunilor.
 «Stăpânii s'a mânia,
 «Mâna pe mine c'au pus,
 «M'a bătut, m'a canunit,

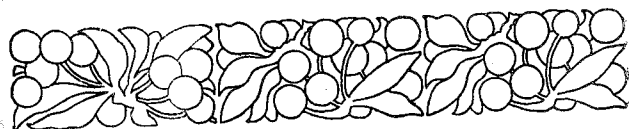
«Cu moartea m'a 'mpotrivit ;
 «Am făcut cum am putut,
 «Din mâna lor c'am scăpat,
 «Mâna pe paloş c'am pus,
 «Şi, cum paloşu-am adus,
 «Capetele le-am răpus
 «Şi 'n glugă că le-am adus».
 Gluga de moş că mi-o luă,
 Jos, frate, mi-o scutură,
 Trei capet) că-mi cădea.
 Negru-Vodă să miră,
 La boieri mi-se uită
 Şi din gur' aşă-mi grăia :
 «Cătaţi, boieri, de vedeţi...
 «Unde, frate, s'a văzut
 «Şi, frate, s'a pomenit,
 «Să-şi taie sluga stăpânii,
 «Nu pe unul, ci pe trei!
 «Ce staţi, frate, şi vă-uitaţi ?
 «Luaţi-l şi mi-l spânzuraţi».
 Dar cel mic de ciobănaş
 Cu cămaşa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Rupse din graiu a grăi :
 «Alei, Doamne, Negru-Vodă,
 «Nu pripi cu spânzuratul,
 «Ci să stăm să ne dăm sfatul :
 «Din oraş din Câmpulung,
 «Din Buda veche de demult,
 «Tătarii că ne-au robit ;
 «Noi, Doamne, ne-am răspândit,
 «Căci d'aveam d'un tăicuşor

«Şi mi-l chemă Crăişor ;
 «Pe maica, doamna Ileana.
 «Mai d'aveam d'un frăţior,
 «Şi mi-l chemă Negrişor,
 «Ca şi pe Măria-ta».
 Negru-Vodă mi-auziă,
 La boieri că-mi poruncia :
 Lăsaţi-l, nu-l spânzuraţi
 «Luaţi-mi-l şi-l îmbrăcaţi
 «Şi de semne să-l cătaţi,
 «Că d'o-avea vr'un semnişor,
 «O fi vr'o viţă de domn
 «Şi mi-o fi d'un frăţior».
 Boierii mi-l îmbracă
 Şi de semne mi-l cătă,
 Şi ce semne că-mi găsiă ?
 Găsiă 'n pieptu-i soarele,
 Lumină cu razele ;
 Găsiă în spate luna,
 Lumină cu lumina ;
 În cei doi d'albi umerei,
 Laciă doi luceferei ;
 Şi'n creştetul capului,
 Scrisu-i spieul grăului ;
 Şi mai jos, la subţioară,
 Scrisă mi-i d'o săbioară :
 Semne bune de domnie,
 Soţie de vitejie.
 Dar cel mic de ciobănaş
 Cu cămaşa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Dacă vedeă şi vedeă,

Mâna 'n glugă că-mi băgă
 Și ristobul¹ că scotea
 Și pe masă-l deschideă.
 Negru-Vodă să uită,
 Lacrămile-l podidiă,
 Frățiori buni să găsiă.
 În brațe să 'mbrățișă
 Și-n fețe se sărută,
 La zeafet, frate, ședeă
 O lună ș'o săptămână,
 D'abiă-și făcea voia bună.
 Și mi-și beă și mi-și mănca,
 Și chef mare că-mi făcea.
 Dar când fû despre beție,
 Despre dalba veselie,
 Negru-Vodă că-mi ziceă:
 «Ale, frățioare Mircea,
 «Ale, Mircea, Mircică,
 «Să-mi dai mie ciobănia,
 «C'o să-ți dau eu, zău, domnia».
 Așa, Mircea ce-mi ziceă?
 «Ține-ți, frate, domniea,
 «Mi-oiu țineă ciobăniea
 «Ș'oiu trăi cum oiul puteă».
 La zeafet mereu ședeă
 Și mi-și beă și mi-și mănca,
 O lună și-o săptămână,
 D'abiă-și făcea voia bună,
 Cum e legea Domnilor
 Și, mări, d'a 'mpăraților.

(Curtea-de-Argheș.)

¹ Hrisovul.

ZIDIREA MĂNĂSTIRII ARGEȘULUI

Foaie, foi cărmâz,
 Pe Argiș în sus,
 Pe cel mal frumos,
 Plimbă-mi-se plimbă,
 Plimbă Negru-Vodă
 Cu Doamna linca.
 Ei că se plimbă
 Cu nouă zidari,
 Nouă meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Și Manole zece
 Care și-i întrece.
 Ei că se plimbă,
 Și mi-și căută
 Loc de mănăstire,
 Și de pomenire,
 Și de case bune.
 Foaie ș'o lălea,
 D'un purcar că-mi dă,
 Din cale-l opreă

Şi mi-l întrebă :
 «Ai, mic purcăraş,
 «Neaog purcăraş,
 «Cu porcii umblând
 «Şi tu-i întorcând,
 «Că nu mi-ai văzut
 «Şi nu mi-ai găsit
 «Loc de mănăstire
 «Şi de pomenire,
 «Şi de case bune?
 Purcăraş grăiă :
 «Ai, Măria Ta,
 «Eu porcii păzind
 «Şi în sus mergând,
 «Eu că am găsit,
 «Şi tare-am văzut
 «Pe unde-am trecut :
 «Hăţiş, curpeniş,
 «Şi-ezer fără fund
 «Cu apă curată,
 «Trestioară 'naltă».
 Domnul mi-ascultă
 Şi se bucură,
 Şi-acolò mergeă
 Şi el că-mi vedeă :
 Hăţiş, curpeniş,
 Şi-ezer fără fund
 Cu apă curată,
 Trestioară 'naltă.
 El mi se plimbă,
 În sus se plimbă,
 În preajmă cătă,

Şi mi se 'ntristă,
 Pe gând că-mi cădeă,
 Că el nu găsiă,
 Cât loc ocoliă
 Loc de mănăstire
 Şi de pomenire,
 Şi de case bune.
 Foaie ş'o lalea,
 Domnul că-mi veneă
 Şi iar că-mi veneă
 Şi iar 'mi căută,
 Până ce-mi află
 D'un dalb luminiş,
 Frumos poeniş,
 În sus pe Argiş,
 La cetinu¹ 'nalt,
 'Nalt şi răsfirat,
 Cum nu eră alt.
 Şi aci-mi veneă,
 Şi-aci-mi alegeă
 Loc de mănăstire
 Şi de pomenire,
 Şi de case bune.
 Foaie ş'o lalea,
 Şi ce-mi mai făceă ?
 Domnu-mi porunceă
 Icoană puneă,
 Sus o anină,
 În cetinu 'nalt
 'Nalt şi răsfirat,
 Cum nu eră alt.

1. O specie de brad.

Ziua mi-o puneă,
 Noaptea că-mi piercă,
 În ezer veniă,
 Aci mi-o găsiă.
 Și iar mi-o puneă,
 Și iar că-mi piercă;
 Odată și iară,
 Până a treia oară.

Foaie ș'o lalea,
 Domnul ce-mi făcă?
 El se minună
 Și mi se 'ngrijă,
 Da' n'aveă ce făcă,
 Că Dumnezeu vreă.
 Domnul de-mi vedeă,
 N'aveă ce făcă,
 Oameni că-mi chiamă,
 Pădure tăiă,
 Cărbuni că-mi făcă,
 Care încărcă,
 În ezer¹ băgă,
 Apă de-mi sugeă.
 Și ce-mi mai făcă?
 Și iar că-mi porneă
 Și iar porunciă,
 Șanțuri mari săpă,
 Iezeru-mi secă.
 Fauri mi-aduceă,
 Grătare-mi făcă,
 Frumos le-așeză,
 Lucru' de 'ncepeă.

¹ Lac adânc.

Foaie ș'o lalea,
 Și ce-mi mai făcă?
 La zid că 'ncepeă
 Zideă și zideă,
 Mereu că-mi zideă,
 Până se 'nseră,
 Pină se 'noptă,
 Dar ce ziua zideă,
 Noaptea se surpă.
 Domnul se miră
 Și se 'ngrijă,
 Da' n'aveă ce făcă,
 Că Dumnezeu vreă.
 Foaie ș'o lalea,
 Manole-mi visa,
 D'un vis că-mi visă
 Și se deșteptă,
 Și mi se 'ngrijă.
 Meșterii chemă,
 Visul le spuneă
 Și-astfel le vorbiă:
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Voi că să-mi jurați
 «Taina să-mi păstrați,
 «Ca niște buni frați.
 «Eu, când m'am culcat,
 «D'un vis c'am visat,
 «D'un vis minunat;
 «Că tot ce-am lucră,
 «Noaptea s'o surpă,
 «Pân' ce n'om zidi

«Măine 'n zori de zi
 «Cea 'ntâi soțioară,
 «Cea 'ntâi zinișoară,
 «Ce-o eși în cale
 «Pe deal ori pe vale,
 «S'aducă mâncare
 «La loc de prânzare».

Foaie ș'o lalea,
 Și ce-mi mai făcă?
 Manole-mi vorbiă
 Și-astfel le zică:
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Cine mi-o veni
 «Măine 'n zori de zi
 «Pe rouă, pe ceață
 «Și pe negureață,
 «Cea 'ntâi soțioară,
 «Cea 'ntâi zinișoară,
 «Voi s'o apucați,
 «Frumos să mi-o luați,
 «Pe zid s'o urcați,
 «În zid s'o băgați
 «Și să mi-o zidiți,
 «Zidul să sfârșiți,
 «Lucrul să 'mpliniți».

Foaie ș'o lalea,
 Meșteri-mi plecă,
 Vorba nu-și țină,
 Taina nu păstră,
 Și ei că-mi spuneă
 La cele soțioare,

La cele zinișoare,
 Lucrul să 'ntârzie,
 La zid să nu vie
 Măine 'n zori de zi,
 Pe rouă, pe ceață
 Și pe negureață.
 Foaie ș'o lalea,
 Caplea nu știă
 Și ea că-mi veneă
 Măine 'n zori de zi
 Pe rouă, pe ceață
 Și pe negureață.
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă,
 Și așa-mi zică:
 «Doamne, Doamne sfinte,
 «Dă-i ceva 'n nainte,
 «S'o oprească 'n vale,
 «S'o 'ntoarcă din cale,
 «Bucate să piarză,
 «Zile să mai vază».

Domna' l-ascultă,
 Nainte-i scoteă
 Doi bălăurei
 Cu solzi mari pe ei,
 Din gură 'ncelești,
 Din coade 'nnodați.
 Ea să sperie,
 Bucate pierdeă,
 Înapoi porneă,
 Altele-mi găteă,

Și iarăși veneă.
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă
 Din ochi lăcrămă
 Și așa-mi ziceă :
 «Doamne, Doamne bune,
 «Dă un vânt pe lume
 «Copacii să 'ndoaie,
 «Drumul să i-l taie,
 «S'o oprească 'n vale,
 «S'o 'ntoarcă din cale,
 «Bucate să piarză;
 «Zile să mai vază».
 Domnu' l-ascultă
 Și dădu un vânt
 Mare și cumplit;
 Copacii 'ndoiă,
 Drumul i-l tăia.
 Ea să speria,
 Din cale s'opreă,
 Bucate pierdeă,
 Înpoi porneă,
 Altele-mi găteă,
 Și iarăși veneă.
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă,
 Și așa-mi ziceă :
 «Doamne, Doamne bune,
 «Trimete pe lume
 «O ploae cu spume,
 «Să verse pârae,

«Să curgă șiuropaie,
 «Drumul să i-l taie,
 «S'o oprească 'n vale,
 «S'o 'ntoarcă din cale,
 «Bucate să piarză,
 «Zile să mai vază».
 Domnu' l-ascultă,
 Și dădu pe lume,
 O ploae cu spume,
 De vărsă pârae,
 De curgeă șiuropaie.
 Ea să speria,
 Din cale s'opreă,
 Bucate pierdeă,
 Înpoi porneă,
 Altele-mi găteă,
 Și iarăși veneă.
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă,
 Nimic nu ziceă,
 Că Dumnezeu vreă.
 Foae ș'o lalea,
 Caplea că-mi sosiă,
 Masă-mi întindeă,
 Bucate-mi puneă,
 Bine că-i păreă;
 Da' ea, vai de ea,
 Nici că mi-și știeă,
 Că moartea-o pânză,
 Ci se veseliă,
 Și meru vorbiă.
 Foae ș'o lalea,

Manole-o vedeà,
 Inima-i secà,
 Din ochi lăcrămă,
 Nici că mai gustă,
 Și așa-mi striga :
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Voi să vă pripiti,
 «Visul să-mi pliniți !
 «Voi să mi-o luați,
 «Pe zid s'o urcați,
 «În zid s'o băgați,
 «Frumos s'o zidiți,
 «Zidul să-mi sfârșiți,
 «Lucrul să 'mpliniți».
 Meșteri-mi veneà,
 Pe Caplea-mi luà,
 Pe zid o urcă,
 În zid mi-o băgà,
 Frumos că-mi zideà,
 Zidul de-mi sfârșeà,
 Lucrul de 'mplineà.
 Foaie ș'o lălea,
 Ei că mi-și zideà,
 Da' Caplea râdeà,
 Glumă-i se păreà,
 Și așa ziceà :
 «Manole, Manole,
 «Meșteraș Manole,
 «Zidăraș Manole,
 «Ori ți-este de glumă,
 «Ori nu-ți e d'ă bună.

«Să mă bagi de vie
 «Aci 'n temelie ?»
 Manole-o vedeà,
 Inima-i secà,
 Din ochi lăcrămă,
 Și mereu strigă :
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Pripiti de zidiți,
 «Zidul de sfârșiți,
 «Lucrul de 'mpliniți.
 Meșterii pripeà,
 Zidul de sfârșeà,
 Lucrul de 'mplineà,
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu că-mi plângeà
 Și mereu ziceà :
 «Manole, Manole,
 «Meșteraș Manole,
 «Zidăraș Manole,
 «Zidul greu se 'ntinde,
 «Mijlocu-mi cuprinde,
 «Pământul mă 'nghite.
 «Ori ți-este de glumă,
 «Ori nu-ți e d'ă bună,
 «Să mă bagi de vie
 «Aci 'n temelie ?»
 Manole-o vedeà,
 Inima-i secà,
 Din ochi lăcrămă,
 Și mereu strigă :
 «O, voi, meșteri mari,

«Dascăli și primari,
 «Pripiti de zidiți,
 «Zidul de sfârșiți,
 «Lucrul de 'mpliniți».
 Meșterii pripeă,
 Zidul de sfârșea,
 Lucrul de 'mplineă,
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu că-mi plângeă
 Și mereu ziceă :
 «Manole, Manole,
 «Meșterăș Manole,
 «Zidăraș Manole,
 «Zidul greu se 'ntinde,
 «Pieptul mi-l cuprinde,
 ««Țișoara-mi curge,
 «Copilașu-mi plânge.
 «Ori ți-este de glumă,
 «Ori nu-ți e d'ă bună
 «Să mă bagi de vie
 «Aci 'n temelie?»
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă,
 Și mereu striga :
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Pripiti de zidiți,
 «Zidul de sfârșiți,
 «Lucrul de 'mpliniți».
 Meșterii pripeă,
 Zidul de sfârșea,

Lucru' de 'mplineă,
 Da' ea, vai de ea,
 Nu se mai vedeă,
 Ci se auzeă,
 Mereu că-mi plângeă
 Și mereu ziceă :
 «Manole, Manole,
 «Meșterăș Manole,
 «Zidăraș Manole,
 «Zidul greu se 'ntinde
 «Trupul mi-l cuprinde,
 «Țișoara-mi curge,
 «Copilașu-mi plânge,
 «Viața mi se stinge.
 «Ori ți-este de glumă,
 «Ori nu-ți e d'ă bună
 «Să mă bagi de vie
 «Aci 'n temelie?»
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă
 Și mereu striga :
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Pripiti de zidiți,
 «Zidul de sfârșiți,
 «Lucrul de 'mpliniți».
 Meșterii pripeă,
 Zidul de sfârșea,
 Lucrul de 'mplineă,
 Da' ea, vai de ea,
 Nu se mai vedeă,

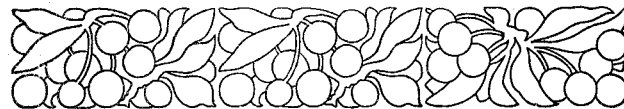
Ci se auziă,
 Din zid că eșiă
 Un glas ce ziceă :
 «Doamne, Doamne bune,
 «Trimete pe lume
 «Îngerășul tău
 «La copilașul meu ;
 «Ploaia d'o cădeă,
 «Pe el l-o scalda ;
 «Zăpada d'o ninge,
 «Pe el mi l-o unge ;
 «Frunza d'o pică,
 «Mi l-o infășă ;
 «Vântul d'o suflă,
 «Mi l-o legănă ;
 «Soarele-o luci,
 «Și mi l-o 'ncălzi».
 Foaie ș'o lalea,
 Manole-o vedeă,
 Inima-i secă,
 Din ochi lăcrămă,
 Și mereu strigă :
 «O, voi, meșteri mari,
 «Dascăli și primari,
 «Pripiti de zidiți,
 «Zidul de sfârșiți,
 «Lucrul de 'mpliniți».
 Meșterii pripeă
 Zidul de-mi sfârșeă,
 Lucrul de 'mplineă,
 Și se veseleă.

Foaie foi cărmăz,
 Pe Argeș în sus,
 Pe cel mal frumos,
 Plimbă-mi-se plimbă,
 Plimbă Negru-Vodă
 Cu Doamna Ilinca.
 Ei că se plimbă,
 Și ei că-mi vedeă,
 Și se 'nveseleă
 D'acea mănăstire
 Pentru pomenire,
 Frumoasă și 'naltă,
 Cum n'o mai fi altă.
 Foaie ș'o lalea,
 Și ce mi-și făceă ?
 Domnul de-mi vedeă,
 Mult se 'nveseleă.
 Ș'apoi porunceă
 Schele de-mi strică,
 Scări de ridică,
 Și sus că-mi lăsă
 Pe cei meșteri mari,
 Dascăli și primari,
 Și Manole zece,
 Care și-i întrece.
 Foaie ș'o lalea,
 Da' ei ce-mi făceă ?
 Ei mi se 'ntristă,
 Și mi se rugă,
 Ș'apoi că-mi făceă
 Aripi zburătoare
 Din șițe și sfoare,

Și de pe podiș,
 De pe coperiș,
 Îmi zbură spre soare
 Pe câmpia mare.
 Și cum că-mi zbură,
 Nici mult că țineă
 Și jos că-mi cădea.
 Și unde cădea,
 Acoló-mi eșiă
 D'un mic izvorăș,
 D'un mic pârâiaș,
 Cu apă vioară
 Rece și ușoară.

(Comuna Albești, Argeș).

Variante : V. Alexandri, «Poesii populare», 1866, pag. 186; G. Dem.
 Teodorescu, «Poesii populare», 1885, pag. 460.

VARTICI.

Foaie verde salbă moale,
 Când fuse Vinerea-mare,
 Plecă Vodă 'n vânătoare.
 'N vânătoare că plecase,
 Doamna singură rămase.
 Dară Doamna ce-mi făcă?
 Tot ea, frate, că-mi chemă
 Douăsprece jupănese,
 la vezi, tot cocoane-alese
 Și la masă le puneă,
 Mare gurban¹ că făcă.
 Cu paharu' cin' le dă?
 Săvăi, fină-său Vartici.
 Și mi-și beă
 Și mi-și mănacă.
 Dară Doamna ce-mi făcă?
 Tot la Vartici să uita,
 Bine seama că i-o luă.
 Dar când fù după cinare;

¹ Ospăt.

După dalba ospățare,
 Semn lui Vartici că făcea
 Pe jupănese a-mi cără.
 Tot cu butca le cără,
 Tot prin case poleite,
 Cu sticlă acoperite.
 Și p'acasă le ducea,
 Numai Vartici rămânea.
 Așa, Doamna ce-mi zicea ?
 «Alelei, fine Vartici,
 «Vino lângă mine-aici.
 «Din ceasu' ce te-am văzut,
 «La inimă mi-ai căzut.
 «Alelei, fine Vartici,
 «Vino lângă mine-aici,
 «Că-mi ești 'nalt și sprâncenat,
 «Cu trei semne de vărsat
 «Și dulce la sărutat ».
 Dară Vartici ce-mi zicea ?
 «Alelei, nașă Ileană,
 «Nu ți-a fi, nașă, păcat
 «Că de mic m'ai botzgat,
 «De mare m'ai cununat,
 «Nu ți-a fi, nașă, păcat
 «Să cădem la sărutat ?
 Așa, Doamna ce-mi zicea ?
 «Alelei, fine Vartici,
 Vino lângă mine-aici.
 «Pentru păcatele tele,
 «Da-oiu averile mele.
 «Face-oiu multe mănăstiri,
 «Să fie de pomeniri.

«Ș'oiu mai face fântâni reci
 «Pe la drumuri și poteci ;
 «Ș'oiu da vaci pe la săraci,
 «Și-oiu mărită fete mari».
 Dară Vartici ce zicea ?
 «Alel, nașă Ileană,
 «Mai așteaptă puțintel,
 «Să-mi îmbrac cel caftănel,
 «Că mă prinde bine 'n el.
 Așa, Vartici ce-mi făcea.
 Acasă mi se ducea,
 Grajd de piatră descuiă,
 Și pe negru mi-l scotea,
 Și la scară mi-l lega.
 Apoi în casă-mi intră,
 Soția și-o sărută,
 Coconii-și îmbrățișa,
 Și-asa Vartici că-mi zicea :
 «Draga mea de coconiță,
 «Ai să rămâi văduviță ;
 «Dragii mei de coconași,
 «Rămâneți de mici săraci».
 Dar Vartici ce-mi mai făcea ?
 El afară că-mi eșea,
 Pe negru încăleca,
 Și el, mare, că-mi fugia,
 Tocma, frate, 'n Țaligrad,
 Ca să scape de păcat.
 Da' Vartici dacă fugia,
 Doamna tare se 'ntristă,
 Și pornea de bolnăvea.
 Ștefan-Vodă că-mi venea,

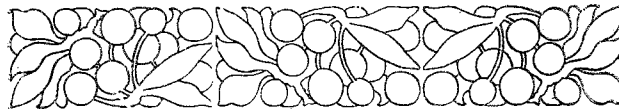
Din vânătoare-mi venea,
 Și pe Doamnă o 'ntrebă,
 Și prindea de-o ispitea.
 Așa, Doamna ce-mi spunea ?
 Tot pe Vartici că-mi pără.
 Cu pără inveninată
 Și cu inimă spurcată.
 Ștefan-Vodă-mi auziă,
 Palmele la ochi puneă,
 După Vartici trimeteă
 Și 'ndărăt că-l aduceă !
 Ștefan-Vodă ce-mi făcē ?
 El, frate, că-mi adună
 Boerii divanului,
 Caimacanii târgului,
 Toți sfetnicii statului,
 Pe Vartici mi-l judecă
 Tot lui vină că-i găseă.
 Dar soția lui Vartici
 Cu coconășii cei mici,
 Fuga la Vodă că-mi dă
 Și din gură așa-mi grăiă :
 «Nașule, măria ta,
 «Ia nu te mai gândură
 «Și nu mi-l mai spânzură».
 Ștefan-Vodă ce-mi ziceă ?
 «Fină, finișoara mea,
 «Ia, nu te mai gândură,
 «Pe Vartici d'oiu spânzură.
 «Coconii orașului,
 Caimacamii târgului,
 Sfetnici Divanului,

«Care ție ți-o plăcea,
 «După ala mi te-oiu dă
 «Și tot eu te-oiu cunună».
 Foae verde ș'o lalea,
 Ștefan-Vodă porunceă
 Pe Vartici de-mi spânzură
 'N grădina cu florile,
 Und' se plimbă doamnele,
 Doamnele cu roabele,
 Când răsare soarele.
 Dar soția lui Vartici,
 Când spânzurat mi-l vedeă,
 Fuga în casă că-mi dă,
 Mâna pe hamger puneă,
 Și singurea se junghiă
 Cu Vartici alătura.
 P'amândoi că-i îngropă
 'N grădina cu florile,
 Und' se plimbă doamnele,
 Doamnele cu roabele,
 Când răsare soarele,
 Ștefan-Vodă ce-mi făcē ?
 Prin grădină se uită
 Doi trandafiri că-mi zăreă
 De mijloc învâlcinați (sic),
 De vârfuri apropiăți,
 Tocmai, zău, ca niște frați.
 Ștefan-Vodă de-mi vedeă,
 La inimă se 'nmuia,
 Lacrămile-l podideă
 Și din gură așa grăiă :

«Cine strică dragostea,
 «Dumnezeu să nu i-o dea ;
 «Să i-o dea și să i-o ia,
 «Ca să crează altuia».

(Comuna Albești, Argeș).

—*—

CORBEA.

Foae verde foi domnești
 În oraș la București,
 L'ale case mari domnești,
 Sus la 'nalte fuișoare,
 Jos la case pestricioare,
 Din curte la Ștefan-Vodă,
 Frumoasă masă e 'ntinsă
 Și de mulți boeri cuprinsă.
 Ei la masă că-mi ședeă,
 Frumos beă,
 Frumos mănă
 Și bine se veseleă.
 Dar în cap cine-mi ședeă ?
 Îmi ședeă Ștefan-Vodă,
 Semenie de domnie.
 Foae verde s'o lalea,
 Paharnic cine-mi eră ?
 Mi-eră Corbea vicleanul,
 Cea mahalagiul.
 Dar Corbea ce mi-și făcă ?
 Cu păharu' vinu-mi dă,

Rândul lui Vodă venea ;
 Cinci pahare că-n i umplea,
 Tot într'o mână ținea,
 La Ștefan-Vodă mergea
 Și din gură așa-mi grăia :
 «O, Doamne, măria ta,
 «Ține vin, măre, de bea
 «Dela mânușița mea ;
 «Ori îi bea,
 «Ori n'ii mai bea».
 Și Corbea ce-mi mai grăia ?
 «O, Doamne, măria ta,
 «Cel caftan, zău, de pe tine,
 «Mai bine-ar ședeă pe mine ;
 «Cel cușman din capul tău,
 «Mai bine-ar ședeă 'ntr'al meu».
 Ștefan-Vodă-mi auză.
 Coate pe masă rezma,
 Palmelē la ochi puneă
 Și din gură-așa grăia :
 «O, voi, baș-boerilor,
 «Și mai mari parfiilor,
 «Și voi, ciohodarilor,
 «Ce stați voi de-mi-ascultați,
 «Și de Corbea nu mi-l luați,
 «Frumușel să mi-l legați
 «Cu frânghie de mătase
 «Cu vița 'mpletită 'n șase,
 «Și d'un olac să-mi chemați,
 «Ș'un rădvan neobădat,
 «Numai din spițe 'nspițat,
 «Și pe el să mi-l trimeteți

«Tot pe apa Nistrului,
 «La temnița cea bătrână
 «Cu mușchiul d'un lat de mână».
 Foaie verde ș'o lălea,
 Nici cuvânt nu obârșea
 Și pe Corbea m'-l legă.
 Olacul că mi-și sosă
 Și pe Corbea mi-l luă,
 Și pe el mi l rânduă
 Nouă ani și jumătate
 La temnița cea bătrână,
 Cu mușchiul d'un lat de mână.
 Dar Corbea când îmi intră,
 Ce-mi vedeă se spăimăntă :
 Vedeă șerpi ca fusele,
 Năpârci ca undrelele,
 Și broaște ca nucile,
 Băjbăind cu miile.
 Ș'acolo că mi-l băgă,
 Ș'acolo Corbea-mi zăcă...
 Pân' la nouă anii-mi trece
 Ba povârnea mai spre zece.
 Mama Corbei ce-mi făcea ?
 Mama Corbei nu știeă
 Că Corbea tot viu mi-eră.
 Grâu în care-mi încărcă,
 Și la moară că-mi mergeă,
 Și frumos mi-l răcină,
 Și pâine că mi-l făcea,
 Și'n care că mi-o 'ncărcă.
 La uliță că eșea,
 De pomană Corbei dă ;

Că ea, mare, nu ştia
 De e viu să mi-l găsească,
 De e mort să mi-l jălească.
 D'o lipie-i rămâneă,
 D'un biet sărac că-mi veneă
 Şi la mână i-o dădeă.
 Dar săracul ce-mi ziceă?
 El din gură aşă grăia:
 «Aici, babă, zău, bătrână,
 «Cu brăuşoru' de lână,
 «Lână de păr de cămilă!
 «De pomană Corbei dai?
 «Corbea-al tău nu este mort;
 «Corbea-al tău este închis
 «La temniţa nomolită;
 «De nomol e nomolită,
 «De trei ape ocolită,
 «De nouă ani dezvălită».
 Foae verde ş'o lălea.
 Mă-sa 'ndată ce-auz-ă
 Foarte mult se veseleă
 Acasă că mi-şi veneă,
 La cămară descuiă,
 Şi-şi lua iie dintr'o mie
 Şi brâu lat de Tarigrad,
 Şapte galbeni cotul luat.
 Şi frumos mi se găteă
 Şi la Corbea că-mi pleca.
 Dar ea când că mi-şi plecă?
 Din Joia Joimarilor,
 Din Vinerea Paştilor.
 Şi ea când că mi-şi plecă,

De trei ouă că-mi luă
 Şi 'n sân că mi le băgă,
 Şi pe apă-mi apucă,
 Şi la Corbea-mi ajungeă.
 Când la Corbea-mi ajungeă,
 La fereastră că-mi veneă
 Şi din gură-aşă grăia:
 «D'aolică, Corbeo maică,
 «De eşti viu,
 «Vreau să te ştiu;
 «De eşti mort,
 «Să te jălesc».
 Dară Corbea-mi auzeă,
 Şi din gură aşă grăia:
 «Maică, măculiţa mea,
 «Nu sânt viu
 «Ca să mă ştii,
 «Dar nici mort
 «Să mă jăleşti».
 Dar maică-sa ce faceă?
 Mâna în sân că-mi băgă,
 De trei ouă că scoteă
 Şi Corbului le dădeă,
 Şi el că mi se plângeă:
 «Maică, măculiţa mea,
 «Toate le-aş obişni,
 «Şi toate le-aş suferi,
 «Numai una n'o sufăr:
 «O jurată de şerpoaică,
 Mi-a 'mpuiat, măcută, 'n poală;
 «Când se 'ntinde,
 «Mă cuprinde;

«Să zgărcește,

«Mă topește.

«Maică, măicuța mea,

«Eu aici când am intrat,

«Ce-am văzut, m'a 'nspăimântat :

«Eră șerpi ca fusele,

«Năpirci ca undrelele,

«Și broaște ca nucile,

«Băjbăia cu miile.

«Dar acuz, măicuța mea,

«Șerpii sint ca grinzile,

«Năpirci ca osiile,

«Broaștele ca țestele,

«Bată-le-ar păcatele !

«Maică, măicuța mea,

«Tu acasă să te duci,

«Să-ți iei iie dintr'o mie,

«Și brâu lat de Țarigrad,

«Șapte galbeni cotul luat,

«Și pe roșul să mi-l scoți,

«Cu grăbleaua să-l greblezi,

«Cu năframă să mi-l ștergi,

«Și șaua pe el să-mi pui.

«Dar ce fel de șea să-mi pui ?

«O falcă de zmeu trăznit,

«Ș'un frâuț de argint,

«Cum nu s'a mai pomenit,

«Maică, măicuța mea,

«Pe uliță-apoi să-mi eși,

«Pe ulița târgului,

«Tîrgului Odriului,

«Cine, maică, te-o 'ntrebă

«De-ți e roșul de vânzare,

«Să-ți dea galbeni și părale,

«Tu, maică, măicuța mea,

«Să le răspunzi lor așa :

«Nu mi-e roșul de vânzare,

«Pentru galbeni și părale ;

«Mi-e roșul de dăruială,

«Ca să scoț pe Corbea-afară».

Maică-sa ce-mi mai facea ?

Acasă că îmi mergea,

Pe roșul că mi-l scotă,

L-înselă,

L-înfrână,

Pe ulița-mare eșea.

Ștefan-Vodă o vedea

Și așa că mi-o 'ntrebă :

«Aleii, babă, zău, bătrână,

«Cu brâuțelul de lână,

«Lână de păr de cămilă !

«Ori ți-e roșul de vânzare

«Să-ți dau galbeni și parale ?

«Ori ți-e roșul de schimbare,

«Să-ți dau cai în număr mare,

«Să-ți dau erghelia toată ?»

Dar maică-sa ce zicea ?

«Nu mi-e roșul de vânzare,

«Pentru galbeni și parale ;

«Nu mi-e roșul de schimbare

«Să-mi dai cai în număr mare,

«Să-mi dai erghelia toată.

«Mi-e roșul de dăruială,

«Ca să scoț pe Corbea-afară,

«Căci Corbea mi-e logodit
 «Și nuntă nu mi-a făcut».
 Ștefan-Vodă ce-mi făcea?
 Trei ciohodari că-mi chemă
 La Corbea îi trimetea
 Și la Corbea-mi ajungea,
 La temnița cea bătrână
 Cu muschiul d'un lat de mână,
 De trei ape ocolită,
 De nouă ani dezvălită,
 Și pe Corbea mi-l scotea.
 Ștefan-Vodă ce-mi făcea?
 Pe mama Corbei o luă,
 În case mari mi-o suia,
 Și pe jeț mi-o așeză.
 Apoi pe roșul mi-l luă
 În grajdii că mi-l închidea
 Cu lacătu' l-închidea.
 Iată Corbea că-mi soseă
 Și Corbea când mi-și soseă,
 Barba dără că-i făcea.
 Ștefan-Vodă mi-l vedeă,
 Haine mândre-i trimeteă
 Și frumos mi-se 'mbracă.
 Ștefan-Vodă ce-mi făcea?
 La grajduri că-mi descuia,
 Pe roșul că mi-l scoteă,
 Ștefan-Vodă 'ncălecă,
 Dar roșul nu se lăsa.
 Dară Corbea ce-mi ziceă?
 «O, Doamne, măria ta,
 «Dă-mi cușma din capul tău,

«Să dedez pe roșul meu.
 «Dă-mi, caftanul de pe tine,
 «Să dedeze roșul bine».
 Ștefan-Vodă ce făcea?
 Cu grija să însoțea,
 Dar nu avea ce făcea.
 Frumusele se dezbracă,
 Și Corbei i le dădea.
 Dar Corbea ce mi-și făcea?
 După ce mi se 'mbracă,
 Pe roșul-mi 'ncălecă
 Și 'ncepeă a-l incură,
 Până spume mi-l făcea.
 Ștefan-Vodă ce-mi făcea?
 Cu frica se însoțea,
 Porțile mi le-'nceuă.
 Dar' Corbea ce mi-și făcea?
 De pe roșul se plecă,
 Mâna pe mă-sa puneă,
 Pe roșul o aruncă,
 Și porțile că-mi săria.
 Și apoi Corbea ce-mi grăcă?
 «Rămâi, Doamne, sănătos,
 «Că la mână eu ți-am fost,
 «Vrednic de mine n'ai fost».
 Ștefan-Vodă ce ziceă?
 «Du-te, Corbeo, sănătos,
 «Că la mână tu mi-ai fost,
 «Vrednic de tine n'am fost».

(Curtea-de-Arges).

CORBEA.

(Varianta.)

Foicica bobului,
Din oraşul Iaşului,
Pe uliţa târgului,
În cele case mari domneşti,
Cu înalte fuişoare,
Şi mai jos mai pestricioare,
Şade-mi Domnu' Ştefan-Vodă,
Şade cu Corbea de vorbă.
Frumoasă masă e 'ntinsă,
De mulţi boeri mi-e cuprinsă ;
De boeri şi de spătari,
Şi de 'nfloriţi ghinărari.
Şi mi-şi beă,
Şi mi-şi mănă,
Şi tare se veseleş.
D'alei, Corbea ce-mi făcă ?
El la Vodă că-mi cătă
Şi din gură-aşa-mi grăcă :
«O, Doamne, măria ta,
«Cele haine de pe tine,

«Ia să le dai şi pe mine ;
«Cel cuşman din capul tău,
«Bine-ar şedeă şi 'ntr'al meu».
Domnu'-aşă de-mi auzeă,
Rău că mi se supără,
«La inigeri ¹ porunciă,
Şi pe Corbea că mi-l luă,
Jos pe scări mi-l coboră,
Şi pe el că mi-l duceă,
Sus pe apa Nistrului,
La coadele Prutului,
Unde Prutul se coteşte,
Şi mai jos se limpezeşte,
La temniţa părăsită,
Cu rogoz acoperită,
De ziduri mari ocolită,
Tot de Corbea mi-e gătită.
Şi aci mi-l închideă,
Ş'aci Corbea-mi rămăneă,
Nouă ani şi jumătate,
Să se spele de păcate,
Când înzăvârneă ² la zece,
Maică-sa că mi-şi plecă.
Şi plecă din sat în sat,
Întrebând şi ispitind,
Tot de Corbea întrebând.
«Corbeo, copilaşul meu,
«De eşti viu, vreau să te ştiu ;
«De eşti mort, să te jeleş,

¹ Eniceri.

² Se apropiă.

«Trupșoru' să-ți împânzesc».
 Foicică ș'o lălea,
 D'alei, baba ce-mi făcică ?
 Dacă vedeă și vedeă,
 Că de Corbea nu-mi află,
 La Domnie că mergeă,
 La Domnie-mi ajungică,
 Trei zile la poartă-mi s'ă
 Nebăută,
 Nemâncată,
 De nimenea ne 'ntrebată.
 Domnul cu butca-mi eșică,
 La biserică-mi eșică,
 Și pe babă mi-o vedeă
 Și așa că mi-o 'ntrebă :
 «Babă slabă și 'nfocată,
 «De genunchi apropiată,
 «De călcăe depărtată,
 «De trei zile stai la poartă
 «Nebăută,
 «Nemâncată,
 «De nimenea ne 'ntrebată.
 «Spune-mi tu păsurile,
 «Ca să-ți curm durerile,
 «Să-ți opresc cărările».
 «O, Doamne, măria ta,
 «Cât pe lume-am văcut,
 «Nouă feciori mi-am avut,
 «Câteși nouă mi-au perit,
 «Numai cu Corbea-am rămas.
 «Și rău, Doamne, c'am mai tras,
 «Că mi-am tors cu furca 'n sat,

«De-am dat Corbei d'a mâncat ;
 «Ș'am dat oile 'n păscare¹,
 «De-am crescut pe Corbea mare,
 «Ca 'n vreme de slăbiciune,
 «Să-mi îndemne d'un tăciune,
 «Și când sufletul mi-oi dă,
 «S'aibă cine mă 'ngropă».
 Ștefan-Vodă mi-ascultă
 Și din gură-așa grăie ;
 «Babă slabă și 'nfocată,
 «De genunchi apropiată,
 «De călcăe depărtată :
 «Pe Corbea l-am logodit,
 «Și de nuntă l-am gătit ;
 «Și de zestre că i-am dat
 «Tot satul corbenilor,
 «Și al coțofenilor.
 Și mireasă că i-am dat
 «Tot pe Vișa Cârpenișă,
 «Adusă de la Păișă
 «Din bårdie bårduită,
 «Din secure potrivită.
 «La mijloc neisprăvită.
 «Și pe el că l'am trimes
 «Sus pe apa Nistrului,
 «La coadele Prutului,
 «Unde Prutul se cotește,
 «Și mai jos se limpezește».
 D'alei baba ce-mi făcea ?
 Ea așa de-mi auzică.

¹ La păscut.

Din toiag mi se luă,
 Păș, păș, ici,
 Păș, păș, coleă,
 Și mereu așa-mi strigă :
 «Corbeo, copilașul meu,
 «De ești viu,
 «Vreau să te știu :
 «De ești mort,
 «Să te jălesc,
 «Trupșorul să-ți împânzesc».
 Foicică ș'o lalea,
 D'alei, baba ce-mi făcă ?
 Ea, măre, că mi-și plecă,
 Și ea, măre, mi-ajungă
 Sus pe apa Nistrului,
 La coadele Prutului,
 Unde Prutul se cotește,
 Și mai jos se limpezește,
 La temnița părăsită,
 Cu rogoz acoperită,
 De ziduri mari ocolită.
 Și acolo-mi ajungă
 Și din gură așa strigă :
 «Corbeo, copilașul meu,
 «De ești viu,
 «Vreau să te știu ;
 «De ești mort,
 «Să te jălesc,
 «Trupșorul să-ți împânzesc».
 Foicică ș'o lalea,
 D'alei, Corbea mi-auză
 Și din gură-așa grăia :

«Maică, măicuța mea,
 «Nu sânt viu,
 «Ca să mă știi,
 «Nici nu-s mort
 «Să mă jelești,
 «Trupșorul să-mi împânzești.
 «Pe mine când m'a luat
 «Și 'n temniță m'a băgat,
 «M'a băgat făr' de mustață,
 «Ș'acum sânt eu barba 'n brațe.
 «Barba-mi este d'așternut,
 «Și chica de invălit,
 «Ș'aici de când am intrat,
 «Somn și tihnă n'am gustat
 «De cârăitul broaștelor,
 «Flueratul șerpilor,
 «Cântul cucuveicilor,
 «Zborul liliecilor.
 «Iar o spaimă de șerpoaică,
 «Mi-a 'mpuiat, măicuță, 'n barbă;
 «Când se 'ntinde,
 «Mă cuprinde ;
 «Să zgârcește,
 «Mă sfârșește,
 «La inimă mă topește.
 «Maică, măicuța mea,
 «De ești tu măicuța mea,
 «Tu acasă să te duci,
 «Oua roșii să-mi aduci,
 «Ca să dau pe la groșari,
 «Să mă scoață la grătari.
 «Ș'apoi tu să mai tocmești

«Vre-o cinci-șase săpători,
 «Vre-o cinci-șase lopătari,
 «Și tu, maică, să îmi sapi
 «Tot la colțul grajdului,
 «În răsaiul soarelui,
 «Și tu, măre, că să-mi scoți
 «Tot pe șargul nebunul,
 «Că nu-l ține pământul;
 «Calul meu de călărie
 «Din dalba copilărie,
 «C'a scos capul moșu-meu,
 «Ș'a scos și p'al tată-meu,
 «Doar d'o scoate și p'al meu.
 «De căpăstru să-l apuci,
 «Pe ulița-mare să-l duci,
 «La Domnie să-l aduci.
 «Iar Domnul de te-o întrebă
 «De-ți e șargul de vânzare,
 «Să-ți dea galbeni și parale,
 «De-ți e șargul de schimbare,
 «Să-ți dea p'unul doi și trei
 «Și vre-o cinci sute de lei,
 «Tu să strigi în gura mare
 «Că nu-i șargul de vânzare,
 «Că nu-i șargul de schimbare,
 «Ci-i șargul de dăruială
 «Ca să scoți pe Corbea-afară».
 Foicică ș'o lălea,
 D'alei, mă-sa ce-mi faceă?
 Ea așa de-mi auzeă,
 Din toiag mi se lua:
 Păș, păș, ici,

Păș, păș, colea,
 Acasă mi se 'ntorcea,
 Ouă roșii 'n sân luă
 Ș'apoi ea că mi-și tocmeă
 Vre-o cinci-șase săpători,
 Vre-o cinci-șase lopătari,
 Și ea, măre, că-mi săpă
 Tot la colțul grajdului,
 În răsaiul soarelui.
 Și pe șargul mi-l scoteă,
 De căpăstru-l apucă,
 Pe ulița mare-l duceă,
 La domnie-l aduceă,
 Și Domnul că mi-o vedeă,
 Și din gură-așa grăia:
 «Babă slabă și 'nfocată,
 «De genunchi apropiată,
 «De călcăe depărtată,
 «Nu ți-e calul de vânzare,
 «Să-ți dau galbeni și parale?
 «Nu ți-e calul de schimbare,
 «Să-ți dau pe el doi și trei,
 «Și vre-o cinci sute de lei?»
 Foicică ș'o lălea,
 Iar baba de-mi auziă,
 Din gură așa-mi strigă:
 «Nu mi-e șargul de vânzare
 «Pentru galbeni și parale;
 «Nu mi-e șargul de schimbare
 «Să-mi dai p'unul doi și trei
 «Și vre-o cinci sute de lei;
 «Ci-mi este de dăruială,

«Ca să scoț pe Corbea-afară».
 Foicică ș'o lalea,
 Domnu' așa de-mi auzeă
 După ce mi se gândeă,
 Și mi se mai socoteă,
 Îndată că-mi porunceă,
 Doi inigeri că-mi veneă,
 La Corbea că-mi trimeteă
 Și pe Corbea mi-l scoteă.
 Și la curte-l aduceă,
 Barba mare-și pieptănă,
 Haine mândre îmbracă
 La dalbă masă-l puneă
 Și mi-și beă
 Și mi-și măncă
 Și tare să 'nveseleă,
 Dar când fu despre beție,
 Despre dalba veselie,
 D'alei, Corbea ce-mi făceă ?
 El, mare, mi-se sculă,
 Lângă Domn s'alătură
 Și din gură-așă-mi grăiă :
 «O, Doamne, măria ta,
 «Cele haine de pe tine,
 «Ia să le dai și pe mine ;
 «Cel hamger din brăul tău,
 «Ia să-l infig într'al meu ;
 «Cel cușman din capul tău,
 «Ia să-l pun și într'al meu.
 «Să-mi dai frăul cu inele
 «Și șaua cu zângănele,
 «Să dedeă șargul cu ele.

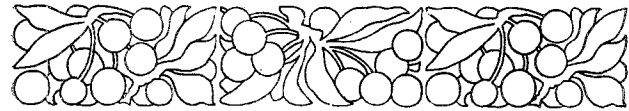
«Că de-l vei trage la scară,
 «Să nu-ți facă vre-o ocară.
 «Și de-i stă a 'ncălică,
 «Să nu pați cumva ceva».
 Foicică ș'o lalea,
 Și Corbea ce-mi mai făceă ?
 Din vorbă mi-l aduceă,
 Din fire mi-l înmuieă,
 Domnul mi se hotără.
 Frumos mi se dezbracă
 Și lui Corbea mi le dă,
 Și Corbea mi se 'mbracă,
 Și pe șargu 'ncălecă.
 Mâna 'n brău mă-sei puneă.
 Lângă el o azvârleă,,
 Și din gură așa grăiă :
 «Tin'te, maică, strâns de mine,
 «Șapte ziduri săi cu tine».
 Apoi calu-și încură,
 Ocol curților că-mi dă,
 Boerii încremeneă.
 D'alei, Domnul ce-mi ziceă ?
 El la inigeri strigă :
 «Ia întăriți porțile,
 «Și puneți zăvoarele,
 «Că hoțul neînșierat,
 «M'o lăsă gol dezbrăcat».
 D'alei, Corbea ce-mi ziceă ?
 El la inigeri strigă :
 «Ia nu 'ntăriți porțile,
 «Nu puneți zăvoarele,
 «Că Corbea neînșierat,

«Cu șargu-i neastâmpărat,
 «N'o deschide porțile,
 «Ci-o sări zidurile».
 Apoi calu-și incură,
 Și tare-l infierbântă,
 Și zidurile-mi săreă,
 Apoi la Domnul cătă
 Și răsând așa-mi strigă :
 «Rămăi, Doamne, sănătos,
 «Că la mână eu ți-am fost,
 «Și vrednicul nu mi-ai fost».
 D'alei, Domnul ce-mi ziceă ?
 «Umlă, Corbeo, sănătos,
 «Ca un păunaș frumos,
 «Că la mână tu mi-ai fost,
 «Și vrednicul nu ți-am fost.
 «Ia vezi, hoțul ne 'nșierat,
 «M'a lăsat gol dezbrăcat ;
 «Fără caftan de 'mbrăcat,
 «Fără hamger ferecat,
 «Cu calul neînfrănat,
 «Numai cu fesul în cap».

(Comuna Albești, Argeș).

Variante : Teodorescu, Poesii populare, pag. 517, 527.

*

MIU HAIUCUL.

Foae verde foi domnești,
 În oraș la București,
 'S niște case mari domnești
 Și în case-o sală mare,
 Vin boerii la prânzare.
 Foae verde matostat,
 Mai aseară pe 'nșerat,
 Mulți boeri s'a strâns la sfat.
 Foae verde ș'o lălea,
 Sfatul lor de ce-mi eră ?
 Tot de Miu ei vorbeă.
 Foae verde de cicoare,
 Dimineața pe răcoare,
 Să facă d'o vânătoare
 Aci pe Valea cea mare,
 Aci pe Valea Cobiei,
 Să prinză pe Miu viu ;
 Că de mult tot harducește,

Și nimeni nu-l dovedește.
 Foaie verde ș'o lăcă,
 Nici cu gândul nu gândea
 Ce lor li se întâmplă:
 Păhârnicasă eră
 Surioara Miului
 Miului haiducului.
 Ea, măre, că-mi auziă,
 Când de Miu tot vorbiă
 Și ea, măre, ce-mi făcică?
 Singiac¹ la pahar puneă,
 Care cum beă, se 'mbătă,
 Ca buștenii că-mi cădă.
 Dar ea, mări, ce-mi mai făcică?
 P'ntre ei să strecură
 Și afară că-mi eșă,
 Spre Cobia mi-apucă
 La pădure-mi ajungeă,
 D'o foiță că-mi luă,
 Și-odată de-mi șueră,
 Voiniceii-o 'nconjură.
 Dară Miu ce-mi tăcică?
 Drept la ea că se ducică
 Și pe ea că mi-o 'ntrebă:
 «Foaie verde mărgărit,
 «Surioară, ce-ai pățit
 «Pân' la mine d'ei venit)?
 Dar' soră-sa ce-mi spuneă?
 «Nene Miu, dumneata,
 «Mai aseară pe 'nserat,

¹ Poate va fi însemnând vre-o băutură adormitoare.

Mulți boeri s'a strâns la sfat,
 «Sfatul lor de ce eră?
 «Tot de dumneata vorbeă;
 «Dimineața pe răcoare,
 «Să facă d'o vânătoare
 «Aci pe valea cea mare,
 «Aci pe valea Cobiei,
 «Să te prinză, nene, viu».
 Dară Miu ce-mi făcică?
 C'un dar bun o dăruică
 Și 'napoi o trimetă
 Ș'apoi el ce-mi mai făcică?
 Voiniceii-și împărțică,
 Pân' sate îi trimetă.
 Singurel de-mi rămăneă,
 De haine se dezbrăcă
 Altele mai vechi luă,
 Sus la munte se suiă,
 La o stână că mergeă,
 Pe baciul' că mi-l găseă,
 Și baciului că-i grăică:
 «Măi baciule, dumneata,
 «Dă-mi mie vre-o zece oi,
 «Că ți-oi da d'un pumn de lei».
 Dară baciul ce făcică?
 El de frică că-i dădă.
 Dar Miu ce-mi mai ziceă?
 «Măi baciule, dumneata,
 «Dă-mi mie sarica ta,
 «Să-ți dau eu dulama mea»
 «Dă-mi mie ițarii tăi,
 «Să-ți dau eu nădragii mei,

«Imi dai itari ciobănești,
 «Și-ți dau nădragi haiducești.
 «Dă-mi tu opincile tele,
 «Să-ți dau eu cizmele mele.
 «Dă-mi căciulă ne-argăsită,
 «Să-ți dau chivără 'nvălită.
 «Dă-mi măciucă necioplită,
 «Să-ți pușcă ghintuită,
 «Numai cu argint umplută.
 Ia dă-mi tu buciumul tău,
 «Ca să-ți dau hamgerul meu».

După ce toate-mi luă
 Și cu toate se schimbă
 Oile și le mână
 În vale se pogoră
 În marginea pădurii
 Înaintea poterii.
 Și nițel că-mi zăbovă
 Cu potera se 'ntâlnă.
 Ștefan-Vodă ce-mi ziceă?
 «Măi ciobane, dumneata,
 «Știi la fagul Miului
 «Miului haiducului?
 «Că de mult ce haiducește,
 «Nimenea nu-l dovedește».

Foae verde ș'o lakă,
 Dar ciobanul ce-mi ziceă?
 «Ștefan-Vodă dumneata,
 Ia lasă-ți tu oastea ta,
 «Să-mi păzească turma mea;
 «Să nu-mi piară vre-un miel,
 «Că slujii un an pe el.

«Să nu-mi piară vre-o mioară,
 «Că slujii o verișoară.
 «Ștefan-Vodă dumneata,
 «Vino după mine 'ncoă
 «La fagul Miului,
 «Miului haiducului,
 «El mi-a secat sufletul».

Ștefan-Vodă ce-mi faceă?
 Cu ciobanul se 'ndrumă
 Și spre fag că-mi apucă
 Și la fag că-mi ajungeă
 Dară Miu ce-mi ziceă?
 «Ștefan-Vodă dumneată,
 «Ridică-ți picioarele,
 «Le lovesc zmicele;
 «Că nu ești în București
 «Ca să te mai fudulești;
 «E'n hățis, în curpenis,
 «Unde n'ai loc de cărmis».

Dar Miu ce-mi mai ziceă?
 «Ștefan-Vodă dumneata,
 «Să rămăi mai cât coleă,
 «Să mă dau pe dupe fag,
 «Poate-o fi Miu culcat».

Ștefan-Vodă mi-rămăneă
 Și amar că se 'ntristă
 Dară Miu ce-mi faceă?
 După fag el se dădeă,
 Lăsă sarică ciobănească,
 Luă dulamă haiducească;
 Lăsă itari ciobănești,
 Luă nădragi haiducești;

Lăsa căciulă neargăsită,
 Lua chivără 'nvălită ;
 Lăsa opinci ciobănești,
 Lua cizme haiducești ;
 Lăsa bucium ciobănesc,
 Lua hamger haiducesc ;
 Lăsa măciucă necioplită,
 Lua pușcă ghintuită,
 Numai cu argint umplută.
 De dupe fag când eșea,
 Ca soarele strălucea.
 La Ștefan-Vodă mergea,
 Din gură mi-l judeca,
 Apoi două palme-i da
 Și 'ndărăt l-'napoia.
 Ștefan-Vodă ce-mi zicea ?
 «Nene Miu, dumneata,
 «Cât oiu fi eu in dômnie,
 «Să fii și tu 'n haiducie».

(Comuna Pietrari-Dâmbovița).

Variante : Alexandri, Poesii pop. pag. 62 ; Teodorescu, Poesii pop.
 pag. 490 și 496.

*

POTÂNCU HAIDUCUL

Foae verde ș'o lalea,
 Veni și primăvara,
 Potâncu mi se scula,
 Și la voinicei strângea,
 Voinicei tot arnăuți,
 Că sunt la bătae iuți ;
 Voiniceii toți călare,
 Pe la brâu iatagane,
 Trece Oltu 'n fuga mare.
 Voiniceii și-i strângea,
 Puneă masă și mîncă,
 D'o ploschiță că-mi scotea,
 Și dă la băeți să bea,
 Și din gură așa-mi grăia :
 «Beți, băeți, nu vă 'nbătați,
 «C'aveți coaste să-mi urcați,
 «Văi adânci să coborâți,
 «C'o să mergem la moș Luță,
 «Să luăm niscai părăluță».
 Dar voinicii ce-mi făcea ?

De la masă se sculă
 Și la cai mi se duceă,
 Și pe cai mi-'ncăleca,
 La moș Luță mi-apuca,
 La moș Luță mi-ajungea,
 Pe moș Luță nu-mi găsea.
 Baciul singur că-mi era,
 De moș Luță l-intreba,
 Dar baciul se cam codea,
 De moș Luță nu spunea.
 Dar fratele baciului,
 Fuse bala dracului;
 Mâna pe baciul că-mi punea,
 Mi-l bătea, mi-l chinuia,
 Cu moartea-l împotrivea.
 Dară baciul ce-mi zicea?
 «Nu mă bateți, măi flăcăi,
 «Că pe moș Luță vi-l spui.
 «Este 'n târla oilor,
 «Lângă a mioarelor,
 «Pitulat pe lângă foc,
 «Învălit într'un coșoc;
 «C'o căciulă berbecească,
 «Nimenea să nu-l cunoască.
 Foae verde ș'o lălea,
 Voiniceii-mi auzia,
 Spre moș Luță că-mi pleca;
 Dar moș Luță mi-i simțea
 Când căinii la ei se da
 Și-mi da dosu 'n d'a fuga.
 Dar fratele baciului,
 Fuse bala dracului.

Pe moș Luță mi-l zărea,
 Când da dosu 'n d'a fuga
 Și din gură-așa grăia:
 «Stăi, moș Luță dumneata,
 «Nu da dosu 'n d'a fuga,
 «Că nu sântem oameni răi,
 «Sântem negustori de miei».
 Dar moș Luță mi-auzia,
 Și 'ndărăt mi se 'ntorcea,
 Bună seara le dădea
 Și spre casă că-mi pornia
 Și acasă-mi ajungea.
 «Fa Ilinco, fata mea,
 «Deschide, taică, ușa,
 «Că nu sânt cu oameni răi,
 «Sânt cu negustori de miei;
 «Tot de miei și de mioare,
 Să mai luăm și noi părale».
 Dar a fată ce-mi făcea?
 Ușile le deschua
 Și ei în casă-mi intra.
 Dar moș Luță ce-mi zicea?
 «Fa Ilinco, fata mea,
 «Pune mâna pe căldare,
 «De fă la flăcăi mâncare».
 Dar fratele baciului,
 Fuse bala dracului.
 Lui moș Luță că-i zicea:
 «Măi, moș Luță dumneata,
 «N'am venit pentru mâncare,
 «Ci-am venit pentru parale,
 «Că vine Vinerea-mare».

Dar fratele baciului,
 Tot el bala dracului,
 Măna pe moș că-mi puneă,
 Mi-l bătea, mi-l chinuia,
 Cu moartea-l împotrivea.
 Dar moș Luță ce-mi zicea ?
 «Nu mă băteți, măi băeți,
 «Ci căutați și vedeți,
 «Căutați pe după ușă,
 «Că-i d'o mică găletușă
 «Plină de sfați și leite»,
 «Făcute după oițe».
 Voiniceii că-mi săpa,
 Găletușa mi-o scotea
 Și pe masă mi-o vărsa,
 În dāsagi mi-o așeza,
 Mustăcioara-mi răsucea,
 Unul la altul mijeă.
 Dar fratele baciului,
 Tot el bala dracului.
 Iar la bătae mi-l lua,
 Mi-l bătea, mi-l chinuia,
 Cu moartea-l împotrivea.
 Dar moș Luță ce-mi zicea ?
 «Nu mă bateți, feții mei,
 «Ci căutați sapt temeii,
 «Că mai e d'un putinei,
 «Mi-este plin cu gălbeneii
 «Făcuți după berbeceii».
 Voiniceii imi căută,
 Putineii mi-l scotea,
 Și pe masă mi-l vărsa,

Și 'n dāsagi mi-l așeză,
 Mustăcioara-mi răsuceă,
 Unul la altul mijeă. »
 Dar fratele baciului,
 Tot el bala dracului.
 Iar la bătae mi-l luă,
 Mi-l bătea, mi-l chinueă,
 Cu moartea-l împotriveă.
 Dar moș Luță ce-mi ziceă ?
 «Nu mă bateți, măi feciori,
 «Ci cătați după cuptori
 «Că mai e d'un hărdăior ;
 «Mi-este plin cu zimțișori
 «Făcuți după boișori».
 Voiniceii-mi căută,
 Hărdăiașul mi-l scoteă,
 Și pe masă mi-l vărsa,
 Și-n dāsagi mi-l așeză,
 Mustăcioara-mi răsuceă,
 Unul la altul mijeă.
 Dar fratele baciului,
 Haidamacu' hoșilor,
 Netotul netoșilor,
 Tot el bala dracului !
 La moș Luță iar porneă,
 Iar la bătae mi-l luă ;
 Mi-l bătea, mi-l chinueă,
 Cu moartea-l împotriveă.
 Dar moș Luță ce-mi ziceă ?
 «Nu mă bateți, tăiculiță,
 «Mai cătați în cea lădiță
 «Că mai e de o sălbiță

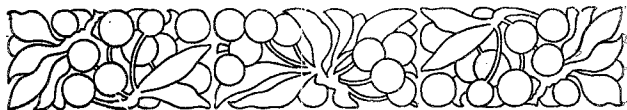
«De gălbenei cu tortiță».
 Dar Ilinca-mi auziă
 Și din gură așa grăiă :
 «Căpitane, dumneata,
 «De mi-ți lua și sălbița,
 «Să deă maica Precista
 «Și sfânta Duminica,
 «Să vă prinză potera».
 Potâncu ce mi-și făceă ?
 În lădiță căută,
 Și sălbița mi-o scoteă,
 Și la ea că se uită,
 Mâna 'n aur că-mi băgă,
 Și puneă și sălbița
 Și fetei le dărucă.
 Dar Ilinca ce-mi făceă ?
 Foarte lor le mulțameă.
 Dar fratele baciului,
 Tot el bala dracului.
 La moș Luță se duceă,
 Și din picior că-mi băteă,
 Și din gură-l judecă :
 «Foaie verde mărăcine,
 «Când eram slugă la tine,
 «Tu mă țineai ca p'un câine.
 «Eu veneam să-ți ceiu legumă,
 «Tu-mi dai palme peste gură.
 «Eu veneam să-ți ceiu mălaiu,
 «Tu mă dai de păr prin scaiu.
 «Eu veneam să-ți ceiu opinci,
 «Tu-mi strigai să fug d'aici».

Foaie verde ș'o lalea,
 Voiniceii că-mi plecă,
 Spre codru se îndrumă,
 Și urma li se pierdeă.

(Comuna Pietrari, Dâmbovița).

Variante: Rădulescu-Codiu, Din Muscel, 1896, pag. 245.

*

CĂPITAN GHEORGHÎȚĂ.

Foae verde aluniță,
Și-o cracă de peliniță,
Cine sue la Istriță ?
Este căpitan Gheorghîță,
Numai el ș'o sluguliță,
Îmbrăcat c'o dulămiță,
Verde ca frunza de viță ;
Și mai are nădrăgei,
Ca floricea de tei.
Și mai are comănac
Verde ca floarea de fag,
De-l poartă codrii cu drag.
Și suiă p'o vreme rea ;
N'avea 'n ploscă vin să beă,
Nici rachiu la matară,
Să-și mai ude gurița,
Să-și mai dreagă inima.
Iar Gheorghîță ce-mi făcea ?
Cruce cu dreapta făcîă,
La Dumnezeu să rugă :
«Fă-mă Doamne, ce mă-i face ;

«Fă-mă pana șoimului
«Pe malul Siriului,
«La stâna moș-Radului ;
«La moș-Radu barbă-sură,
«Ce știe rostu' la stână.
— «Moș Radule, barbă sură,
«N'ai pe cineva la stână,
«Să-mi facă de vre-o pricină ?
— «Frunzuliță ș'o lalea,
«Tată-ți spun pe legea mea,
«D'oi aveă pe cineva.
«Am d'un mic de Macovei
«Înfășurat în cojoc,
«Cu picioarele la foc,
«Cu capul pe mușuroi,
«Cu ochii zgâiți la oi».
Dar Gheorghîță d'auzeă,
Pe negru' încăleacă,
Dos la stână că mi-și dă.
Când la stână ajungeă,
Și prin stână se 'nvârteă,
Peste Macovei că-mi dă.
«O, sărace Macovei,
«Cin' te scoase 'n ochii mei,
«Că de mine o să piei :
«Când eram sătean în sat,
«Și tu părălab în sfat,
«Câte poteri venea 'n sat,
«Pe mine mă dai legat.
«Și mă dădeai de toamna,
«Și veneam primăvara ;
«Mă dedeai făr' de mustață,

«Și veneam cu barbă creată.
 «Mă aplecam să beau apă,
 «Mă pisai cu cizma 'n ceafă
 «Și mă dai cu dinții 'n piatră,
 «Și beam apa singerată
 «Cu măsele-amestecată».
 Bine vorba nu sfârșcă,
 Paloșul din sân scote-ă,
 Pe Macovei mi-l tăia,
 În ciozvârcioare-l făcă,
 La dulăi că-l împărț-ă,
 Să-și sature inima.

(Comuna Peret, Teleorman).

Variante: Teodorescu, «Poesii populare» pag. 591; I. G. Bibicescu,
 «Poesii populare» pag. 335.

*

BADIU'.

Pe dincoace,
 Pe dincolo,
 Pe dincolo decinde-ă,
 Umblă Turcii d'aiure-ă,
 D'aiure-ă prin plaiure-ă,
 Întrebând și ispitind,
 Tot de Badiu' cârciumarul,
 Ziua cârciumar de buți,
 Noaptea măcelar de Turci.
 Să vezi, Turcii ce-mi făcă?
 În ușa casei se rez'mă,
 'N gura mare că strigă,
 Cu Bădiuleasa vorbe-ă:
 «Bădiuleasă cea frumoasă,
 «Săvăi, cu sprinceana trasă,
 «Cu ochi de fâmee-aleasă,
 «Cinstită cârciumăreasă,
 «De este Badiu' 'n casă,
 «Zi-i, Bădiuleasă, să iasă;
 «De este Badiu' 'n vie,
 «Zi-i Bădiuleasă, să vie;

«De este Badiu 'n sat,
 «Să-i trimetem puțin sfat;
 «De-i Badiu afar' la leasă,
 «Să vie de rost acasă».
 Bădiuleasa că-mi spuneă
 La mai marii turcilor,
 Mai marii ciohodarilor:
 «Nu-i Badiu' dus în sat,
 «Nu-i Badiu' la plimbat;
 «Nu-i Badiu' nici la leasă,
 «Ci-i Badiu' nchis în casă,
 «Cu hamgeru 'nșipt în masă.
 «Cine la el c'a intră,
 «Cu hamgeru-l va junghia,
 «De s'a duce pomina».
 Așă, Turcii d'auzeă,
 Cu toții încremeneă.
 Iar' un Turc că s'allegeă,
 Mi-este un Turc mai mărunțel
 Cu semne de vârsățel,
 Îmbrăcat c'un cojocel,
 Nepotul lui Ciupagiu,
 Care a 'nspăimântat Giurgiu,
 Foaie verde ș'o lălea,
 Ciupagiu' ce 'mi făcă?
 Năvală la Badiu' dă.
 Când o palmă că-i trăgeă,
 Din somn nu se deșteptă.
 Luă ace d'o pară,
 Fige ici, fige coleă,
 Atunci Badiu' se deșteptă,
 Toți Turcii se grămădeă,

Mâna pe Badiu' puneă,
 Și-l bătea, și-l canuneă,
 Și d'apoi că mi-l legă
 Cu trei ștreanguri de mătase,
 De mi-l curmă pân' la oase;
 Și cu trei de ialomiță,
 De-i eșeă sângele 'n față.
 Dar de unde că'l legă?
 Tot de stâlpul coșului,
 La dogoarea focului,
 În bătea fumului.
 Și-l băteă și-l canuneă.
 Dar cu ce că mi-l băteă?
 Tot cu fierul plugului,
 Tot pe lungul trupului;
 Cu coada baltagului,
 Pe cărarea capului;
 Cu sfârcul gârbaciului,
 Pe fața obrazului,
 Unde-i păș voinicului.
 Atunci Badiu' că-mi strigă
 Cu Bădiuleasa vorbea:
 «Bădiuleasă cea frumoasă,
 «Săvâi, cu sprinceana trasă,
 «Cu ochi de fâmee-aleasă,
 «Cinstită cărciumăreasă,
 «Ce stai, frate, și privești
 «La păgâni cum mă căznesc!
 «Fă-te iute în chilie
 «Și-ți ia iie dintr'o mie,
 «Și papucii de cutie,
 «Și brău lat de Țarigrad,

«Tot în aur ferecat.
 «Poala de galbeni să-mi umpli
 «Și la mine că să-mi vii,
 «Pe dinainte să-mi treci,
 «Să te faci a 'mpiedecă,
 «Gălbiorii d'a vărsă,
 «Că doar Turcii m'or lăsă,
 «Și să vezi ce le-oi lucra».
 Bădiuleasa l-auziă,
 În chilie că-mi intră,
 Ea frumos se primeneă,
 Poala de galbeni umpleă,
 La Badiu' că veniă,
 Pe dinainte-i treceă,
 Se făcea că 'mpiedecă,
 Gălbiorii d'a vărsă.
 Iară Turcii când vedeă,
 Mai rău pe Badiu' căzneă,
 Ca să mai scoață ceva.
 Atunci Badiu' strigă,
 Cu Bădiuleasa vorbiă:
 «Bădiuleasă cea frumoasă,
 «Săvâi, cu sprinceana trasă
 «Cu ochi de fămee-aleasă,
 «Cinstită cărciumăreasă,
 «Ce stai, frate, și privești
 «La păgâni când mă căznesc?
 «Tu vedrele 'n mâini să-mi iai,
 «La fântăuă să apuci,
 «Să te faci că mi te duci,
 «Dar tu, frate, să te duci
 «La frate-meu Neculcea,

«Ca să-mi scape viața.
 «Să iai târgul d'a lungul,
 «Pimnițele d'a rândul;
 «Mi-e o pimniță mai mică:
 «C'o sută de uși,
 «Cu cincizeci de buți,
 «Tot buți buțăgele,
 «De-o sută de vedre,
 «Bea Neculcea din ele».
 Bădiuleasa ce-mi făcea
 Când așa că-mi auză?
 Vedrele 'n mâini că-mi luă
 La fântână se făcea
 Drumu 'n lung că apucă
 La târg ea că se ducă.
 Luă târgul de-a lungul,
 Și pimnițele de-a rândul.
 Peste pimniță că-mi dă,
 Începe a uși număiă,
 Vorba lui Badiu' eră.
 În pimniță că intră.
 Pe Neculcea că-l găseă
 Cu trei fete de 'mpărat,
 Aduse din Tarigrad.
 Bădiuleasa că-mi ziceă:
 «Cumnățele Neculcee,
 «Tu bei și te veselești,
 «De Badiu' nici gândești,
 «Cum Turcii il canunesc».
 Neculcea că auză,
 În gura mare strigă
 Cu Bădiuleasa vorbiă:

«Bădiuleasă cea frumoasă,
 «Săvăi, cu sprinceana trasă,
 «Cu ochi de fâmee-aleasă,
 «Cinstită cârciumăreasă.
 «Tu acasă să te duci,
 «Că am să vin
 «Din pistoale troznind,
 «Din gură chiotind,
 «Din oală vin bând,
 «Cu lăutarii cântând.
 «Iar Turcii de-o auziă,
 «Și de-or stă a te'ntrebă,
 «Tu să le spui lor așa :
 «Că sunt niște cirezari,
 «C'a vândut cirezile,
 «Ș'acum bea dobânzile ;
 «Ș'are taica patru boi,
 «Și din patru vinde doi,
 «Și vine 'n gazdă la noi».

Bădiuleasa ce-mi făcă
 Când așa că auziă ?
 Ea acasă că plecă,
 La fântână că veneă,
 Apă 'n vadră că luă,
 Și acasă că-mi veneă,
 Da lui Badiu' să mai beă,
 Să-și mai ție inima
 Pân'ă veni Neculcea.
 Iacă Neculcea-mi veneă
 Din pistoale tot troznind,
 Și din gură chiotind,
 Și din oală vin sorbind,

Și lăutarii cântând.
 Să vezi, Turcii d'auzeă,
 Pe Bădiuleasa 'ntrebă :
 «Bre, cin' să fie ala ?»
 Bădiuleasa le spună
 La mai marii Turcilor
 Mai marii ciohodarilor :
 «E un cirezar de boi,
 «A vândut cirezile,
 «Ș'acu' bea dobânzile ;
 «Ș'are taica patru boi,
 «Și din patru vinde doi,
 «Și vine 'n gazdă la noi».

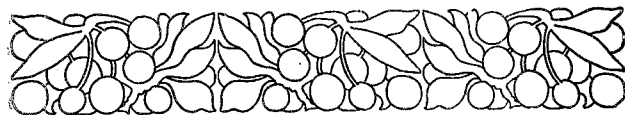
Așa Turcii că credeă,
 Mai rău pe Badiu' căzneă,
 Ca să mai scoată cevă.
 Iacă Neculcea sosiă,
 Și din picior că-mi bateă,
 Casa de se tremură.
 Să vezi, Turcii 'nmărmureă.
 Iar Neculcea că strigă,
 Cu Bădiuleasa vorbă :
 «Bădiuleasă cea frumoasă,
 «Săvăi, cu sprinceana trasă,
 «Cu ochi de fâmee-aleasă,
 «Cinstită cârciumăreasă,
 «Ia scoate-o oacă de vin,
 «Să-ți încerc vinul de-i bun».

Scoase una,
 Scoase două,
 Scoase patruzeci și nouă,
 I se păreă că sint două.

Iar Neculcea ce-mi făcă ?
 Cu stânga vinul ține-ă,
 Cu dreapta paloșul luă,
 Ștreangul lui Badiu tăiă.
 Să vezi, Badiu' scăpat,
 Par'că e câine turbat.
 Așă, Badiu ce-mi făcă ?
 Mâna pe paloș puneă
 Și pe Turci mi se chiteă
 Și pe Turci că mi-i tăiă ;
 Și nu-mi tae
 Cum se tae ;
 Tot cosește, tot cosește,
 Și-i grămădește clăște.
 Iar Badiu' ce-mi mai făcă ?
 În podul casei-i urcă ;
 Și după ce mi-i urcă,
 Foc la casă că mi-și dă.
 Cine pe drum că treceă,
 Tot pe Badiu' vâicăreă :
 «Vai, sărace Badiule,
 «Cum îți arde casele ;
 «Vai, săracă Bădiuleasă,
 «Cum îți arde marfa 'n casă».
 — «Las' să arză,
 «Că nu-mi pasă,
 «Că-mi fac alta mai frumoasă».

(Comuna Peret, Teleorman).

Variante : Alecsandri, «Poesii populare» pag. 124 ; Teodorescu, «Poesii populare» pag. 538 ; dr. G. Alexici, «Poesia tradițională», 1899, pag. 27 ; A. Vasiliu, «Cântece», 1909, pag. 8.

STANCIU AL BRATULUI.

Foicica hobului,
 Sus la plaiul muntelui,
 La hotarul Branului,
 Supt cetina bradului,
 Mi-e cerdacul Stanciului,
 Stanciului d'al Bratului.
 Nu-i cerdacul Stanciului,
 Ci mi-e cuibul dracului.
 Mai la vale de cerdac,
 Mi-e d'un molift, zău, plecat
 Și de arme încărcat.
 La umbra moliftului,
 Frumoasă masă e 'ntinsă
 Și de mulți haiduci cuprinsă.
 Dar la masă cine-mi șade ?
 Șade Stanciu al Bratului
 Mărin al Șelarului,
 Cu Dobre al Ploscarului,
 Și cu Niță Comăniță
 Și-mi bea vin dintr'o ploșchiță,
 Săvăi, mică mititeă,

D'o vadră și cinci ocă.
 Și 'nchina Stanciu cu ea,
 Să nu-l prinză potera.
 Stanciu bea și mi-și mănca
 Cu haiducii-alătura ;
 Strajă bună că-și d'avea
 Pe soră-sa Ilinca,
 Bat-o maica Precista
 Și sfânta Duminica,
 Că bună strajă ținea.
 Stanciu bea și mi-și mănca,
 Dar Ilinca ce-mi făcea ?
 În căfas mi se urcă,
 Luă ochian și se uită,
 Șapte poteri că-mi vedeă,
 Fuga la Stanciu că-mi dă
 Și Stanciului că-i spuneă.
 Dară Stanciu ce-mi făcea ?
 Mâna pe ploscă puneă,
 Un păhar de vin umpleă
 Și Ilincăi că mi-l dă.

Dete unu',

Dete două,

Dete patruzeci și nouă.
 Dar când fu despre beție,
 Despre dalba veselie,
 Ilinca că mi-și zicea :
 — «Alei, neică Stanciule,
 «Tu mi-ți bei și-mi chefuești,
 «De poteră nici gândești.
 «Ea mănăncă, nu prea beă,
 «Că fusei mai cât-coleă

«Ș'auzii d'o vorbă rea,
 «Că te-a prinde potera ;
 «Potera lui Oprian,
 «Te caută de-i un an.
 Așa Stanciu mi-auziă
 Și din gură că-mi grăia :
 — «Ai, tu, surioara mea,
 «M'ai văzut la băutura
 «Cu mulți frați d'adunătură,
 «Nu-mi veniși c'o vorbă bună ;
 «M'ai văzut la refenea
 «Cu mulți frați de seama mea,
 «Și-mi veniși c'o vorbă rea,
 «Ai, Ilinco, soră-mea,
 «De nu poți în haiducie,
 «Du-te-acasă și-ți ia iie,
 «Nu umblă în haiducie,
 «Că ea nu ți-e dată ție,
 «Ci mi-e dăruită mie
 «Din mica-mi copilărie.
 «Du-te acasă, ia-ți bărbat,
 «Să-ți fie ciocan în cap.
 «Eu nu-s muiere cu concii,
 «La poteră să nu poci ;
 «Nu sunt femeie fricoasă,
 «Ca de poteră să-mi pasă».
 Ilincuța că-mi zicea :
 «Alei, neică Stanciule,
 «Nu m'oi duce să-mi iau iie,
 «Ci-oiu să stau în haiducie ;
 «Nu m'oi duce la bărbat,
 «Să-mi fie ciocan în cap,

«Ci-oiu să-mi pun d'un comănac
 «Verde ca foaia de fag,
 «Să intru 'n codru cu drag».
 Nici mai mult că nu trecă,
 Șapte poteri că-mi sosia,
 Cu Oprian alătura
 Și la Stanciu îndrăzneă,
 Și Stanciu că mi-i vedea.
 Așa, Stanciu că-mi zicea :
 «Căpitane dumneata,
 «Chiamă-ți ceata să mâncăm
 «Ș'un pahar de vin să bem,
 «Că-i fi tare ostenit
 «Tot umblând și căutând,
 «Și de Stanciu întrebând».
 Căpitanul ce-mi zicea ?
 «Ai, Stanciule dumneata,
 «N'am venit ca să mâncăm
 «Și 'mpreună vin să bem,
 «Ci-am venit să te legăm,
 «Că spătarul ne-a mânat
 «Și-așa poruncă ne-a dat,
 «Să te ducem, mări, legat».
 Dară Stanciu ce-mi zicea ?
 «Căpitane dumneata,
 «Mai încet cu potera,
 «Că d'oiu stă a mă mâniă,
 «Pune-oiu mâna pe durda,
 «Pe durda pe nebuna,
 «Că-i bag praful cu mâna,
 «Gloanțele cu chivăra,
 «Fierul cu zburătura.

«Și mi-oiu lua-o la obraz,
 «Și mi-oiu trage cu năcaz,
 «Nici pe unul nu vă las».
 Așa, Stanciu că zicea :
 «Căpitane dumneata,
 «Mai așteaptă puținel
 «Ca să spui și eu nițel :
 «Ce-am furat și ce-am mâncat,
 «Să mă dau ție legat ?
 «Ia dă tu cu gloanțe 'n mine,
 «Să ai la spătar ce spune».
 Căpitanul ce-mi făcea ?
 La poteră porunceă
 Cută gloanțele ca ploaia.
 Așa, Stanciu ce-mi făcea ?
 Gura, frate, că-și căscă,
 Gloanțe 'n gură sprijineă
 Și 'n palmă le aduna
 Și îndărăt le azvârleă
 Și răsând așa grăia :
 «Ține-ți, frate, gloanțele,
 «De vă umpleți puștile,
 «Că sânt tari pădurile,
 «Și vă-or mânca holile».
 Așa Stanciu ce zicea ?
 «Căpitane dumneata,
 «Mai încet cu potera,
 «Că mi-ai stricat meșcioara
 «Și toată refeneaua ;
 «Că d'oiu stă a mă mâniă,
 «Pune-oiu mâna pe durda,
 «Pe durda pe nebună».

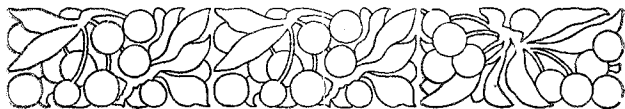
Nici mai mult că nu trecă,
 Mâna pe durdă pună,
 La obraz o-alătură,
 Tot în carne că nu dă,
 Ci prin frunze-o sloboziă,
 Crăci din copaci doboră,
 Pe poteră că-mi cădeă.
 O cracă că mi-și veneă,
 Pe căpitan mi-l loveă
 Tocma 'n furca pieptului,
 Văzù lucrul dracului.
 Căpitanul ce-mi zică ?
 «Fraților, ne pierdem capu',
 «Lăsați pe Stanciu la dracu'.
 «Am auzit, n'am crezut,
 «Acù cu ochii-am văzut.
 «Vinele mi s'a muiat,
 «Ochii mi s'a turburat,
 «Măinile mi s'a legat.
 Poterașii că-mi fugiă,
 Dandaratele-mi fugiă,
 Joc de fugă nu-și băteă.
 Haiduceii că-mi râdeă,
 De răs mi se prăpădeă,
 De ce fuge potera,
 Că n'a pățit nimica.
 Dară Stanciu ce-mi făceă ?
 Mai tare masă 'ntăreă.
 El la masă că-mi ședeă
 Cu haiducii alătura,
 Și mi-și beă și mi-și mănă,
 Și tare se veseleă.

Dar când fù despre beție,
 Despre dalba veselie,
 Așa Stanciu că-mi grăia:
 «Fa, Ilinco, fata mea,
 «Bagă mâna 'n scorburea
 «Și scoate-mi pe durda mea,
 «Să-i mai auz gurița,
 «Să îndemnăm potera,
 «Când s'o întâlnești cu alta,
 «Să spue de noi ceva,
 «Să se ducă pomina!»

(Comuna Albești-Arges).

Variante: Rădulescu Codin, Din Muscel, pag. 288.

*

TUDOR DOBROGEANUL.

Foicică ș'o lălea,
N'avea Tudor ce lucra,
D: tinerel să 'nsură,
Frumoasă mândră-mi luă.
De frumoasă ce era,
Nici că se mai dovedea
Nici în sat în Dobrogea.
Dar Tudor ce mi-și făcea?
Cârciumăreasă-o puneă;
Cârsiumăreasă la drum,
De sărăciă d'un cătun;
Cam în drum, zău, cam în coastă,
De-mi sărăciă lumea toată.
Foicică salbă moale,
De venea omul călare,
Plecă cu șeaua 'n spinare;
De-mi venea cu șease boi,

S: 'ntorcea numai cu doi.
Dar' hoții de Dobrogeni
La greu bir că mi-l puneă;
Tot pe an căzan cu bani,
Și pe lună o pungă plină;
Avutu-le-a, datu-le-a,
De haraciu nu se plăteă.
Și-mi aveă Tudor, mi-aveă,
Nouă mori, zău, tot p-o apă,
De măcina 'n lumea toată;
Avutu-le-a, datu-le-a,
De haraciu nu se plăteă.
Și-mi aveă Tudor, mi-aveă,
Av: a vii, aveă moșii,
Avutu-le-a, datu-le-a,
De haraciu nu să plăteă.
Și-mi aveă Tudor, mi-aveă
Nouă mori pe supt pământ,
De-mi măcină la argint,
Cu pișcoaea pe tereastră,
De-mi cură argintu 'n casă;
Și pe alea datu-le-a,
De haraciu nu să plăteă,
El sărac că-mi rămâneă.
— «Iată, bată-i maică-sa,
«Eu sărac că mi-am rămas...
«Dar acu ce-oiu să le dau?
«Oiu să dau pe mândra mea,
«Și să mă scap de belea,
«De belea de angară,
«Să-mi plătesc eu dajdiea».
Și la mândra că mergeă,

Și de mână că mi-o luă,
 Și la haraciu mi-o duceă,
 De haraciu mi să plăteă,
 Și haraciu' n'o primeă.
 El din gură așa grăia:
 «Alei, mândră, mândra mea,
 «Ia ia-ți tu, mări, cheile,
 «Dăscue hambarăle,
 «Mătură colțurile,
 «Ca să-mi faci mărindele.
 «Că eu, mări, oi să mă duc
 «Unde-o fi drumul cotit
 «Și de frunze năpădit;
 «Și din sat, din sat, din sat,
 «Și din vad, din vad, din vad,
 «La cinstitul de 'mpărat».

Foaie verde ș'o lălea,
 Dar mândruță ce-mi făceă?
 Mâna 'n sân că mi-și băgă,
 Cheile și le scoteă,
 La hambară descuiă,
 Colțurile mătură,
 Merinzile că i gătră
 Și 'n dăsași le așeză.
 Și el, mări, că-mi plecă
 Tot din sat, din sat, din sat,
 Și din vad, din vad, din vad,
 La cinstitul de 'mpărat.

Foicică ș'o lălea,
 Ș'acolo că-mi ajungeă
 Și la poartă că-mi ședeă
 Nime 'n samă au-l băgă.

Împăratu' afar' eșeă
 Pe Tudor că mi-l vedeă
 Și din gură așa-mi grăia:
 «Tudore, Tudorine,
 «Tudore Dobrogene,
 «Ce vânt, mări, mi-a bătut
 «Tu la mine d'ai venit?
 «Ori tare ai bogăfit,
 «Ori tare ai sărăcit».
 Dară Tudor ce-mi grăia?
 «O, Doamne, măria ta,
 «Nici tare n'am bogăfit,
 «Nici tare n'am sărăcit;
 «O, Doamne, măria-ta,
 «N'am avut eu ce lucră,
 «De tânăr m'am însurat,
 «Frumoasă mândră-am luat;
 «De frumoasă ce eră,
 «Nici că se mai dovedeă,
 «Nici în sat în Dobrogea.
 «Foaie verde de năut,
 «Dar eu, mări, ce-am făcut?
 «Cărciumăreasă o am pus,
 «Cărciumăreasă la drum,
 «De sărăceă d'un cătun;
 «Cam în drum, zău, cam în coastă,
 «De sărăceă lumea toată.
 «De-mi veneă omul călare,
 «Plecă cu șaua 'n spinare;
 «De-mi veneă cu șase boi,
 «Se 'ntorceă numai cu doi.
 «Dar hoții de Dobrogeni,

«La greu bir m'a rânduit ;
 «Tot pe an căzan cu bani,
 «Și pe lună-o pungă plină.
 «Avutu-le-am, datu-le-am,
 «De haraciu nu mă plăteam.
 «Aveam vii, aveam moșii,
 «Și pe alea mi le-am dat,
 «De haraciu nu m'am scăpat.
 «Și eu, măre, mi-am avut
 «Nouă mori, zău, tot p' o apă,
 «De măcină 'n lumea toată ;
 «Și pe alea mi le-am dat,
 «De haraciu nu m'am scăpat.
 «Și nouă mori supt pământ,
 «Măcină, mări, la argint,
 «Cu pișcoala pe fereastră ;
 «De-mi cură argintu 'n casă.
 «Și pe alea mi le-am dat,
 «De haraciu nu m'am scăpat.
 «Și la tine c'am venit,
 «Dreptate mie să-mi faci».
 «Du' 'mpăratul ce-mi grăia ?
 — «Tudore, Tudorine,
 «Tudore Dobrogene,
 «Îndărăt tu să te duci
 «Și să-ți dai pe mândra ta,
 «Ca să scapi tu de belea,
 «Că-mi este grea dajdiea,
 «Toată vine 'n mâna mea».
 Dară Tudor ce-mi făcea ?
 «Acasă mi se 'ntorcea,
 «Mâna pe mândră-mi puneă,

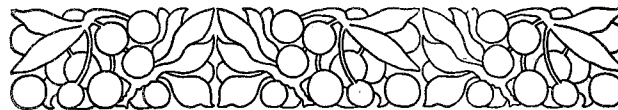
Și din gură așa-mi grăia :
 «Alei, mândră, mândra mea,
 «Pe urma ta am sărăcit,
 «Dar acū vreau să te vând
 «Pe părare mărunțele,
 «Că sunt, mări, dăjdile grele.
 Dar mândruța ce-mi grăia ?
 «Fă, Tudore, ce vei vrea,
 «Că-mi ești tu soția mea
 «Din copilăria mea».
 Foicică ș'o lălea,
 Pe mândra de mână o lua
 Și ei, măre, se cinstea,
 Și cu ea că mi-și plecă,
 Le haraciu că mi-o ducea,
 Și din gură așa grăia :
 «Cât am avut, eu v'am dat,
 «Dar acū am scăpătat.
 «Iacă pe mândra v'o dau ;
 «Și v'o dau pe mândra mea,
 «Să mă scap eu de belea,
 «De belea, de angara».
 Și pe mândra mi-o dădea.
 Ei de mână mi-o lua,
 Și tare să bucura.
 De frumoasă ce era,
 Nici că să mai dovedea,
 Nici în sat în Dobrogea.
 Dară Tudor ce-mi făcea ?
 El pe mândra mi-o lăsa
 Și 'ndărăt mi să 'ntorcea,
 Și acasă că-mi venea,

Și 'n casă că mi-și intra,
 Și jos, măre, că-mi cădea,
 Și tare că mi-și plângea ;
 Din ochi negri lăcrăma,
 Din inimă greu ofta,
 Din picioare să usca,
 Pân' ce mi se prăpădea.

(Comuna Albești, Argeș).

Variante : Teodorescu, «Poesii populare» pag. 669 ; E. Hodeș, «Balade», 1906, pag. 54 ; Vasiliu, «Căntece», pag. 33.

*

N U N U L

Se 'nsoară domn tânăr
 Și-l cunună Iancu-Vodă.
 Dar fata de unde-o ia ?
 Tot din târg din Dobrogea,
 Dela letinu' bogat
 Mărcușor căine spurcat,
 De lege nebotezat.
 Și-mi plecă pe la Sâmpietru,
 Și-ajungea pe la Sâmedru ;
 Îmi plecă zile de vară,
 Și-ajungea zile de iarnă.
 Da' socru-său ce făcea ?
 Că mi-și făcea d'o minune,
 Care 'n lume n'are nume :
 Porțile le zăvoră
 Cu fierușu' plugului,
 Cu coada oticului,
 Și-apoi așa că-mi grăia :
 «Care mi-o fi ginerele,
 «Mirele, ginerele,
 «Să s'aleagă din nuntași

«Din călărași,
 «Să-mi saie zidurile,
 «Să dăscue porțile,
 «Să-mi intre oștirile».
 Dar mirele ce-mi făcà ?
 Începà d'a lăcrămă.
 Dar nașu-său ce-mi ziceà ?
 «Taci, fine, nu te 'ntristă,
 «Că-ți poartă naș-tău grija.
 Dă-mi mie pe murgul tău,
 «Și dau-ți ție p'al raeu».
 Și murgul că mi-l dăd-ă,
 Și 'ndată ce-l fierbântă,
 Zidurile că-mi săriă.
 Porțile că-mi dăscuiă
 Și oștile că-mi intră.
 Și-mi mai făc-ă d'o minune,
 Care 'n lume n'are nume :
 Șapte buți în rând puneă
 Și din gură așa 'mi grăia :
 «Care-mi e ginerele,
 «Mirele, ginerele,
 «Să s'aleagă din nuntași
 «Din călărași,
 «Ca să-mi saie buțile,
 «Să taie cercurile,
 «Să îmi bea vinurile».
 Dar mirele ce-mi făcea ?
 Începea d'a lăcrăma.
 Dar nașu-său ce-mi zicea ?
 «Taci, fine, nu te 'ntrista,
 «Că-ți poartă naș-tău grija.

«Dă-mi mie pe murgu tău,
 «Și dau-ți ție p'al meu».
 Și murgul că mi-l dădea,
 Și 'ndată ce'l fierbântă,
 Șapte buți la rând săria,
 Cercurile apoi tăia,
 Vinurile că le bea.
 Și 'mi mai făcea d'o minune,
 Care 'n lume n'are nume :
 Șapte stavile puneă,
 Și din gură așa 'mi grăia :
 «Care-mi e ginerele,
 «Mirele, ginerele,
 «Să s'aleagă din nuntași
 «Din călărași,
 «Să-mi saie stavilele».
 Dar mirele ce-mi făcea ?
 Începea d'a lăcrăma.
 Dar nașu-său ce-mi zicea ?
 «Taci, fine, nu te 'ntrista,
 «Că-ți poartă naș-tău grija.
 «Dă-mi mie pe murgul tău,
 «Și dau-ți ție p'al meu».
 Și murgul că mi-l dădea,
 Și 'n dată ce-l fierbântă,
 Stavilele le săriă.
 Și 'mi mai făcea d'o minune,
 Care 'n lume n'are nume :
 Trei mândre că mi-și scotea
 Tot un ochiu,
 Tot o sprânceană,
 Sămălui geană la geană,

Și din gură așa 'mi grăia :
 «Care mi-e ginerele,
 «Mirele, ginerele,
 «Să s'aleagă din nuntași
 «Din călărași,
 «Să-și aleagă mireasa,
 Cunună-se cu dânsa».
 Dar mirele ce-mi făcea ?
 Mâna în sân că-mi băgă,
 D'o salbă că mi-și scotea,
 Și mândruții mi-o dădea.
 Dară mândra ce-mi făcea ?
 Din ochi negri lăcrămă
 Salba la piept că-mi strângea
 Ș'apoi, mare, că-mi plecă.
 Și-mi pleca zile de iarnă,
 Și sosia în primăvară.

(Comuna Albești, Argeș).

Variante: Teodorescu, «Poesii populare», pag. 653.

*

DRAGNEA.

Foicică brebenel,
 Și era d'un uncheșel ;
 El d'un fecicraș avea,
 Cu el împețit pleca
 Într'o sfântă Vinerea.
 Sâmbăta că-l logodia,
 Duminecă îl nuntea,
 Luni pica carte domnească,
 La oaste să mi-l pornească.
 Iară Dragnea ce-mi zicea ?
 «Stăncuță, nevasta mea,
 «Tu s'ascuți de maică-ta,
 «Până-o veni neicuța.
 «Și să semeni busuioc,
 În vatră nouă de loc ;
 «Și d'o răsări frumos,
 «Să știi că sânt sănătos ;
 «Iar d'o răsări pălit,
 «Să știi că m'am prăpădit».
 Foicică ș'o lalea,
 Dar Stăncuța ce-mi făcea ?

Nouă ani că-mi văduvia
 Nici mai mult că nu ținea
 Și cu altul logodia.
 Dar unchiașul ce-mi făcea ?
 Săpă și săpoi lua,
 La grădină că-mi pleca,
 La grădina din luncet,
 Unde curge apa 'ncet.
 Pe drum că mi se uita ;
 Când în lungul drumului,
 Zări coama murgului
 Și șaua voinicului.
 De repede ce-mi venia,
 Nici ziua bună că-mi da,
 Și din gură-așa zicea :
 — «Ce faci, moșule, 'n grădină ?
 — «Sap via pe supt tulpină,
 «Să sece din rădăcină.
 «C'am avut d'un fecioraș,
 «Și l-a luat Turcii ostaș ;
 «Ș'am avut d'o noră rea,
 «Și azi e nuntă la ea».
 Dar voinicul ce-mi zicea ?
 — «Lasă, moșule, viea,
 «Și hai, să vedem nunta.
 «Că vie fi mai săpa,
 «Dar nuntă nu-i mai vedea».
 Și de zor ce se zorea,
 Pe moș nici că-l aștepta
 Ci 'nainte că-mi pleca,
 Nici locul nu-l cunoștea :
 Pe unde era ogorul,

Creștea pirul și mohorul ;
 Unde era curțile,
 Crescuse cucuțile.
 Și mergea și iar mergea,
 Și peste nuntă că-mi da,
 De pe cal descăleca,
 În grajdii de piatră-l băga,
 Și la masă că-mi venea.
 Iar nașul mi-l întreba :
 — «De unde ești, băețăș ?
 «Din ce sat, din ce oraș ?
 «Aici cum de te aflași ?».
 — «Sânt băiat din Țaligrad,
 «Și-am cătănit la 'mpărat,
 «Și acum m'a liberat.
 «Aduceți mireasa 'ncoa
 «S'o dăruesc cu ceva,
 «C'așa este datina».
 Iar nașul că poruncia,
 Mireasa că-mi aducea.
 Dară el ce-mi mai făcea ?
 În ochi negri mi-o privia,
 Și el că o dăruia,
 C'un galben o dăruia.
 Dar mâna când întindea,
 Ea în deget că-mi zăria
 Inelușul de argint,
 Schimbat dela logodit.
 Foaie verde iarbă amară,
 Îmi intra Stanca 'n cămară
 Și-mi plângea până 'n diseară ;
 Soarele când scăpăta,

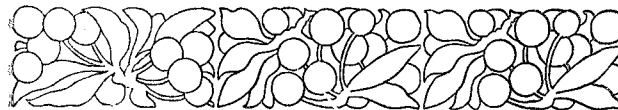
Din cămară că-mi eșia
 Și din gură așa grăia :
 «Beți, copii, vă veseliți,
 «La nuntă nu mai gândiți,
 «Că mie că mi-a venit
 «Dragnea cu care-am nuntit,
 «Că mi-a fost mie ursit».

Foaie verde ș'o lalea,
 Dară Dragnea ce-mi făcea ?
 Mare masă că'ntindea
 Și mi-și bea,
 Și mi-și mânca,
 Și tare să veseliă,
 Cu nuntașii-alătura.

(Comuna Titești-Argheș).

Variante: E. Hodos, «Balade», pag. 146.

*

TREI FETE SURORI

Verde trei bujori,
 Trei fete surori
 Pleca după flori ;
 Flori ca să-mi găsească,
 Și să-mi logodească.
 Sora cea mai mare,
 Mi-apuca la vate,
 Pe câmpia mare.
 Sora mijlocie,
 Mi-apucă prin vie,
 De nu se mai știe.
 Sora cea mai mică,
 Mi-apucă spre munte,
 Pe cărări mărunte,
 Prin brazi inverziți,
 Și prin văi adânci.
 Verde ș'o lalea,
 Ea flori nu găsea,
 Și se rătăcea,
 Și mereu plângea ;
 Lumea n'o știea,

Încotro era ;
 Pe nimeni n'auzea,
 Doar cucu' cânta.
 Dar ea ce-mi zicea ?
 — «Cucu, cucule,
 — Cuculețule,
 «N'ai văzut pe taica ?
 — «Ba eu l'am văzut,
 «L'am și cunoscut,
 «De coarne ținând,
 «Boșori mânând,
 «Și pe câmp arând,
 «Din ochi lăcrămând,
 «De tine 'ntrebând».
 — «Cucu, cucule,
 «Cuculețule,
 «N'ai văzut pe maica ?
 — «Ba eu am văzut-o,
 «Și am și cunoscut-o,
 «Mâncare ducând,
 «La plugari la câmp,
 «Din ochi lăcrămând,
 «De tine întrebând».
 — «Cucu, cucule,
 «Cuculețule,
 «N'ai văzut pe leica ?
 — «Ba eu am văzut-o,
 «Și-am și cunoscut-o,
 «Alțițe cosând,
 «Din ochi lăcrămând,
 «De tine 'ntrebând».
 — «Cucu, cucule,

«Cuculețule,
 «Ia-mă 'n aripioare
 «Și mă dă la vale,
 «Spre lumea a mare,
 «Să-ți fiu surioară».
 Cucu' n'o asculta,
 Și mereu cântă.
 Dar ea ce-mi zicea ?
 Din gură-mi grăia,
 Pe cuc mi-l ruga :
 — «Cucu, cucule,
 «Cuculețule,
 «Ia-mă 'n aripioare,
 «Și mă dă la vale,
 «Spre lumea a mare,
 «Să'ți fiu măicușoară».
 Cucu' n-o asculta,
 Și mereu cântă.
 Dar ea ce-mi zicea ?
 — «Cucu, cucule,
 «Cuculețule,
 «Ia-mă 'n aripioare,
 «Și mă dă la vale,
 «Spre lumea a mare,
 «Să-ți fiu soțioară»
 Cucu' ce-mi făcea ?
 Atunci mi-o asculta,
 În spre ea zbura,
 La ea se lăsa,
 Și mi-o săruta,
 Pe aripi mi-o lua,
 Devale-o ducea,

Spre lume-o 'ndruma,
 La măsa-mi sosea,
 Și așa 'i zicea :
 — «Măiculița mea,
 «De azi incoalea,
 «Fetișoara ta
 «Mi-e soția mea».
 Mă-sa ce-mi zicea ?
 «Cucu, cucule,
 «Cuculețule,
 «Fetișoara mea,
 «Nu-i soția ta».
 Cucu' ce-mi zicea ?
 «Măiculița mea,
 «Fetișoara ta,
 «De n'o fi a mea,
 «Să-i gătești mormânt,
 «S'o bagi în pământ».
 Și cucu 'mi pleca,
 Și ea-mi rămănea.
 Și după cuvânt,
 Mi-i găti mormânt,
 «Mi-o băgă 'n pământ.
 De legătura cuvântului,
 De blestemul cucului.

(Comuna Pietrari Dâmbovița).

Variante: Rădulescu-Codin, Din Muscel, pag. 173.

*

ARCOȘ-PAȘA ȘI GERUL

Foicica bobului,
 Supt seninul cerului,
 La fântâna gerului,
 Nemerita să se bată
 Tot Arcoș pașă bătrân,
 Cu barba băgată 'n sân.
 El, mare, mi-a nimerit,
 Și el, mare, a tăbărât
 Tot c'o miie de pașie (*sic*),
 Ca el, mare, să se bată
 Cu gerul, cu crivățul,
 Puterea lui Dumnezeu,
 Ce n'am văzut decând sânt eu.
 Dar Arcoș ce mi-și făcea ?
 La fântână că mergea
 Și cu geru' așa vorbea :
 «Hai, gerule, să ne batem,
 «Că oastea-mi este 'mbrăcată,
 «Și la picioare 'ncălțată
 «Cu opiaci negre de capră,
 «Ce rabdă bine la apă».

Foaie verde de mălură,
 Eșea gerul din fântână
 Cu toiag de ghiță 'n mână,
 Cu căciulă de zăpadă,
 Cu mustăți de chidă albă,

Și din chică

Roua-i pică.

Dar gerul ce mi-și grăia ?

«Hai, Arcoș, pașă bătrân

«Cu barba băgată 'n sân,

«Că eu ție că ți-am spus,

«La mine să nu mai vii

«Tot în luna lui Undrea,

«Când sânt în puterea mea ;

«Ci p'ân luna lui Cuptori,

«Când sânt oșlit de sori

«Și sânt tot bătut de ploi».

— «Fie, gerule, c'aș ști,

«Măcar și eu d'aș peri».

Ei la luptă că se lua,

Dar crivățul ce-mi făcea ?

De cu seara roura,

Peste noapte că-mi ploua,

Și la ziuă geruea,

Pașa mi se speriea.

Dar voinicii ce-mi făcea ?

La Arcoș că mi-și venea

Și din gură așa-mi grăia :

«Hai, Arcoș, pașă bătrân

«Cu barba băgată 'n sân,

«Dă-ne învățul dela tine,

«Doar vom trăi până mâine».

Dară pașa ce-mi zicea ?

«Voi, voi, voi, voinici cumiști,

«Îndărăt să vă duceți,

«Și voi să vă alegeți

«Tot voinici medinți (sic),

«Cu armele 'n dinți,

«Streini de părinți,

«Cu ițari roșii și strămți,

«Cu copcețe de argint,

«Cum n'am văzut de când sânt».

Și pașa ce-mi mai zicea ?

«Voi, voi, voi, voinici cumiști,

«Îndărăt să vă duceți,

«Puștile să v'alegeți,

«Paturile să le tăiați,

«Foc mare să-mi ațâțați,

«Măinile să vă 'ncălziți».

Dar voinicii ce-mi făcea ?

Ei, măre, se alegea

Tot voinici medinți,

Cu armele 'n dinți,

Străini de părinți.

Puști că-mi alegea,

Paturi că-mi tăia,

Focuri ațâța,

La mâini se 'ncălzia,

Ziua că-mi sosia.

Dar Crivățul ce-mi făcea ?

Deodată se umfa

Și focul îmi mătura.

Dar voinicii ce-mi făcea ?

Îndărăt că se 'ntorcea

La Arcoş iar că-mi venea
 Şi din gură așa-mi grăia :
 «Hai, Arcoş, paşă bătrân
 «Cu barba băgată 'n sân,
 «Dă-ne învăţul de la tine,
 «Doar vom trăi până mâine».
 Dar Arcoş ce mi-şi grăia ?
 «Voi, voi, voi, voinici cuminţi,
 «Îndărăt să vă duceţi,
 «În biserică să intraţi,
 «Strănille să le tăiaţi,
 «Foc mare să-mi aţâţaţi,
 «Măinile să vă 'ncălziţi».
 Dar voinicii ce-mi făcea ?
 În biserică-mi intra,
 Strănille-mi tăia,
 Focuri mi-aţâţa,
 La mâini se 'ncălzia,
 Ziua că-mi sosia.
 Dar Crivăţul ce-mi făcea ?
 De odată se umfla,
 Şi focul îmi mătura.
 Dar voinicii ce-mi făcea ?
 Îndărăt că se 'ntorcea
 La Arcoş iar că-mi venea
 Şi din gură așa-mi grăia :
 «Hai, Arcoş, paşă bătrân,
 «Cu barba băgată 'n sân,
 «Dă-ne învăţul dela tine,
 Doar vom trăi până mâine».
 Dară paşa ce-mi zicea ?
 «Voi, voi, voi, voinici cuminţi,

«Îndărăt să vă duceţi,
 «Şi caii să vă-alegeţi,
 «Şi voi, mare, să-i tăieţi,
 «Maţele să le scoteţi
 «Şi 'n coşuri să vă băgaţi».
 Dar voinicii ce-mi făcea ?
 Îndărăt că se 'ntorcea,
 Şi caii că mi-i tăia,
 Şi 'n coşuri mi se băga.
 Dar Crivăţul ce-mi făcea ?
 De cu seara roura,
 Peste noapte că-mi ploua,
 Dar ce fel de ploae-mi da ?
 Lacuri la genunchi făcea.
 De cu seară,
 Ploae caldă ;
 Peste noapte,
 Cu zăpadă ;
 Şi spre ziuă geruială,
 Peste geam de poleială.
 Dar voinicii ce-mi făcea ?
 Cu toţii că-mi ingheţa.
 Numai unu-mi rămânea,
 La Arcoş că mi-şi mergea,
 Şi din gură așa grăia
 Şi așa mi-l judeca :
 «Hai, Arcoş, paşă bătrân,
 «Cu barba băgată 'n sân,
 «Tu cu mintea proastă a ta,
 «Ţi-ai prăpădit paşia.
 «Dintr'o ceată de voinici,
 «Am rămas singur p'aici ;

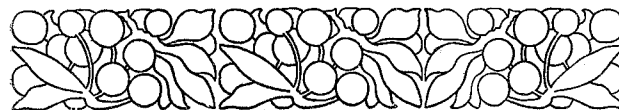
«Făr' de mumă, făr' de tată,
 «Par'că sânt născut din piatră.
 «Făr' de frați, făr' de surori,
 «Par'că sânt picat din nori».
 După ce-așa-l judeca,
 Paloș din teacă scotea
 Și capul i-l reteza.

Am cântat cântec bătrân
 Și mai am ș'altele 'n sân;
 De voiți să vi le spui,
 Mai dați plosca moșului.

(Comuna Albești, Argeș).

Variante: Rădulescu-Codin, «Din Muscel», pag. 206.

*

NUNTA SOARELUI.

Foae verde grâu d'âl mare,
 Plecă Soare să se 'nsoare,
 Nouă ani
 Pe nouă cai,
 Care pasc iarbă din raiu.
 Și-o foiță ș'o lălea,
 Și el, măre, că mergea,
 Tot la Sântiana mergea,
 Și el, măre, mi-o găsea
 Pe ulița armenească,
 Țăsând tot pânză domnească,
 Cu războiul de argint,
 Cum nu s'a mai pomenit.
 Dar soarele ce-mi grăia?
 «Țese, Iano, Sântiano,
 «Țese pânză de mătase,
 «Să faci lui Soare cămașe,
 «Că vremea că ți-a venit
 «Și, măre, de logolit».
 Sântiana ce-mi grăia?
 «Unde, Soare, s'a văzut,

«Și unde s'a pomenit,
 «Care, mare, să se ia
 «Frățior cu surioară?
 «Mare Soare luminat,
 «Trupșorel făr' de păcate,
 «Și de este adevărat,
 «Pune scară de argint
 «Între cer și 'ntre pământ,
 «La Dumnezeu să te sui,
 «Și la el doru să-ți spui».

Foaie verde ș'o lălea
 Dar Soarele ce-mi făcea?
 Numai cu gândul gândea
 Și scară mi se făcea,
 La Dumnezeu se suia
 Dumnezeu că mi-l vedea
 Și Dumnezeu că-i zicea:
 «D'aleu, Soare luminat,
 «Trupșorel făr' de păcat,
 «La mine ce-ai căutat?
 Dar Soarele ce-mi zicea?
 «D'aleu, Doamne, Doamne sfânt,
 «Si mie că mi-ă venit,
 «Vremea de căsătorit.
 «Sântiana s'a gătit,
 «Țese pânză de mătase,
 «Să-mi facă mie cămașă».
 Așa, Dumnezeu grăia:
 «D'aleu Soare luminat,
 «Trupșorel făr' de păcat,
 «Uode, Soare, s'a văzut,

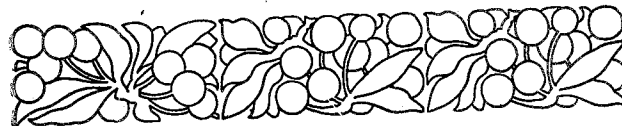
«Și unde s'a pomenit,
 «Ca, mare, să mi se 'nsoare
 «Frățiori cu surioare?
 «Dacă e povestea așa,
 «Tu, mare să mi te duci,
 «La Adam,
 «La moș-Adam,
 «Că-i om mai bătrânicos
 «Și te-o 'nvăța cu folos».
 Foaie verde ș'o lălea,
 Soarele ce mi-și făcea?
 La moș-Adam se ducea
 Și așa că mi-și grăia:
 «D'aolică, moș-Adame,
 «Și mie că mi-a venit
 «Vremea de căsătorit.
 «Sântiana s'a gătit,
 «Țese pânză de mătase,
 «Să-mi facă mie cămașe».
 Moș-Adam mi se gândea,
 Și așa că-mi răspundea:
 «D'aleu, Soare luminat,
 «Trupșorel făr' de păcat,
 «Unde, Soare, s'a văzut,
 «Și unde s'a pomenit,
 «Ca, mare, să mi se 'nsoare
 «Frățiori cu surioare?
 «Dacă e povestea așa,
 «La Dumnezeu m'oiu urca,
 «Și pe el că l-oiu ruga
 «Să 'nceurce cărarea ta».

Dumnezeu că-l asculta,
Calea lor le-o încurca,
Ca să nu se întâlnească,
Și veșnic să rătăcească.

(Comana Păduroiu, Argeș).

Variante: Teodorescu, «Poesii populare» pag. 410; Dr. Alexici,
«Poesia tradițională» pag. 51; Hodoș, «Balade» pag. 9.

✱

IVAN IORGOVAN.

Foae de cărmâz,
Sus pe Cerna 'n sus
Mulți voinici s'a dus,
Și mulți s'a răpus.
Numai mi-a rămas
Ivan Iorgovan,
Băețaș râmlean,
Fecior de mocan,
Călare pe cal,
Cărlăior d'un an.
Călușelul lui,
Puiul zmeului;
Șeulița lui,
Teasta zmeului;
Frâșorul lui,
Doi bălăurei
De coadă 'nodați,
De gură 'ncleștați,
Peste oblânc dați;
Popilașii lui,
Mi-s deună năpârci

Din coadă 'nodate,
 Din gură 'ncestate,
 Peste oblânc date.
 Chingulița lui,
 D'o bălăuroaică
 De coadă 'nodată,
 Peste oblânc dată.
 Joi de dimineață,
 Pe rouă, pe ceață
 Și pe negureață,
 El că mi-a plecat
 Prin munții cărunți,
 Cu brazii mărunți.
 Ivan Iorgovan,
 Băețaș râmlean,
 Fecior de mocan,
 El ca să-mi vâneze
 Cerbi și căprioare,
 Păsări galbioare.
 Și el să ducea
 Cu șoimeii pe mână,
 Cu ogari pe urmă,
 Cu vidra 'nainte,
 Că e mai cuminte.
 Și el că-mi vâna,
 D'o urmă că-mi da,
 De fată salvatică
 Mare și năpraznică.
 Ivan mi-o vedea,
 Ogari că-mi puneau.
 Ogari d'o gonea
 Șoimi de mi-o ciupia,

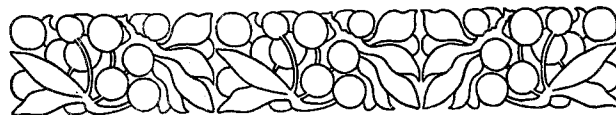
Vidra mi-o pișca,
 Ea că mi-și țipa
 Și așa-mi grăia :
 «Ivane, Ivane,
 «Și tu, Iorgovane,
 «Băețaș râmlean,
 «Fecior de mocan,
 «Știi tu, au nu știi,
 «Când te-oiu blestema...
 «Blestemul de fată,
 «Te-ajunge îndată ;
 «Blestemul cu foc,
 «Te-ajunge pe loc».
 Ivan n'asculta,
 Și el că-mi puneau
 Ogari de-o gonea,
 Șoimi de mi-o ciupia,
 Vidra mi-o pișca,
 Ea din greu ofta,
 Și greu suspina,
 Și așa-mi grăia ;
 «Ivane, Ivane,
 «Și tu, Iorgovane,
 «Băețaș râmlean,
 «Fecior de mocan,
 «Blestemul de fată,
 «Să te-ajungă 'ndată ;
 «Blestemul cu foc,
 «Să te-ajungă pe loc».
 Foaie ș'o lălea,
 Ivan ce-mi făcea ?
 La Cerna-mi ajungea

Și așa-mi grăia :
 «Cerno, Cernioară,
 «Apă negrișoară,
 «Inceată-ți urletul,
 «Moaie-ți talazul,
 «Să-mi trec cu murgul,
 «Să-ți încerc vadul ».
 Vadu-mi încerca,
 Prin vad că-mi trecea,
 Cerna-l coperia,
 Și mi-l prăpădia.
 Blestemul de fată,
 Mi-l ajunse 'ndată ;
 Blestemul cu foc,
 L'ajunse pe loc.

(Comuna Albești, Argeș).

Variante: Alecsandri, «Poesii populare» pag. 14; Teodorescu, «Poesii populare» pag. 445; Dr. Alexici, «Poesii tradiționale» pag. 403; Modoș, «Balade» pag. 46.

*

ȘARPELE.

Departa, frate, departa,
 Departa, foarte departa,
 La puțul porumbului,
 Unde-i păș' voinicului,
 Foaie verde ș'o lalea,
 Un voinic că-mi auzia,
 Că se fac banii la câmp
 Neațați, nesemănați,
 Nici cu grapa negrăpați.
 Mi-și lua d'un cal ne'nsăuat,
 Și-i dă orz de-ăl vânturat,
 Și-i dă apă din năstrapă,
 Ca să facă sapa lată ;
 Sapa lată, coada 'nvoaltă,
 Să ție d'o vară toată,
 Și-o iarnă pe jumătate.
 Foaie verde și-o lalea,
 Voinicelul ce-mi făcea ?
 Dupăce calu-și dregea,
 Frânețu 'n cap îi punea
 Și pe el că 'ncăleca,

Jos la vale se lăsa.
 La inima câmpului.
 La puțul porumbului.
 Acolo când mi-ajungea,
 Un somn mare i-se făcea
 Și din gură așa-mi grăia:
 «Firicel de iarbă neagră.
 «De cine somnul se leagă.
 «Nu-i pară lucru de șagă:
 «De se leagă de nevestă.
 «Își pierde lucru' din casă;
 «De se leagă de copilă,
 «Nu 'nvață la cusătură:
 «De se leagă de voinic.
 «Își pierde lucru din câmp».
 Foaie verde ș'o lălea,
 Dar el, frate, ce grăia?
 «Foaie verde mărăcine,
 «S'a legat somnul de mine,
 «Nu știu ce-oiu păți pe lume».
 Ș'altă foaie ș'o lălea.
 Dar el, frate, ce făcea?
 Șaua de pe cal lua,
 Obâncile-și așternea,
 Șaua căpătâiu punea.
 Și el, frate, se culca,
 D'un visuleț că-mi visa,
 Apă rece d'unde bea
 Și șarpele-l înghiția.
 Foaie verde măr cernit,
 Jumătate l-a 'nghițit,
 Jumătate, nu mai poate

De baltage ferecate.
 De cuțite ascuțite,
 De paloșe ruginite,
 De pistoale gălbioare,
 Ce lucesc la sfântu' soare.
 De trei zile țipă, frate.
 Și țipă 'n gură de șarpe.
 De-un voinic că-l auzia.
 Drum p'acolo că-și făcea,
 Și voinicul mi-l zăria,
 Al din gura șarpelui.
 Și el, măr, că-i striga,
 Și din gură așa-i grăia:
 «Măi voinice, dumneata,
 «Lasă drumul,
 «Oprește murgul
 «Și mă scapă de ăst șarpe,
 «Să-ți fiu frate,
 «Pân' la moarte».
 Foaie verde ș'o lălea,
 Dar șarpele ce-mi grăia?
 «Măi voinice, dumneata,
 «Bate-ți murgul,
 «Ține-ți drumul,
 «Că p'asta de l-oiu lăsa,
 «Pe tine te-oiu înghița (sic);
 «C'acesta mi-e rânduit
 «Și de mă-sa dăruiț.
 «Din picior mi-l legăna,
 «Din țigă mi-l alăpta,
 «Din gură mi-l blestema:
 — «Culcă-te,

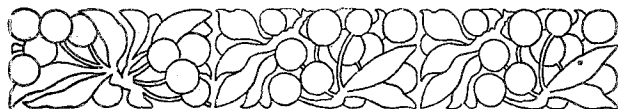
«Alină-te,
 «Șarpele sugă-mi-te».
 Dar voinicul cel călare,
 Ținea drumu 'n fuga mare;
 Jos la vale se lăsa.
 Se ducea cât se ducea,
 Ș'apoi, mări, că se oprea.
 Dar voinicul ce-mi făcea?
 Mâna 'n chimiraș băga,
 Amnar de oțel scotea,
 D'un putrigaiu mi-aprindea,
 Foc câmpului că-mi dădea.
 Arde câmpul și pleznește,
 Și șarpele se 'ngrozește.
 Foaie verde ș'o lalea,
 Dar șarpele ce-mi făcea?
 P'âl înghițit mi-l lăsa,
 Și după cellalt se lua.
 Dar voinicul cel călare,
 Ținea drumu 'n fuga mare;
 Nici cu gândul nu gândea,
 Ce 'ndărăt mi se vedea.
 Foaie verde a macului,
 La chișița calului,
 Zări capul șarpelui.
 Dar el, frate, ce făcea?
 Mâna 'n disași că-mi băga,
 D'un biciuleț că-mi scotea,
 Și pe cal mi-l încingea.
 Și șarpele rămânea.
 Se ducea,
 Se tot ducea,

Și 'ndărăt când se uita,
 La coatele calului,
 Zări ochii șarpelui.
 Foaie verde ș'o lalea,
 El din gură ce-mi grăia?
 «Foaie verde mărgărit,
 «Iacă, moartea m'a sosit
 «Și nu sânt nici spovedit.
 «Taica, maica n'a știut
 «Că p'aici sânt pribegit
 «Și de moarte sânt pândit».
 Iară-și calu-mi încingea,
 Șarpele iar rămânea;
 Se ducea,
 Se tot ducea,
 Și 'ndărăt iar se uita;
 Sus pe sapa calului,
 Zări capul șarpelui,
 Lângă șoldul calului.
 Foaie verde ș'o lalea,
 Dar voinicul ce-mi făcea?
 Foaie verde de trei maci,
 Era, taică, cam stângaciu
 Și de mână cam dibaciu,
 Și când da,
 Pală făcea.
 Foaie verde ș'o lalea,
 Paloș din teacă scotea
 Și cu stânga când dădea,
 Și pe șarpe mi-l lovea,
 Șapte bucăți mi-l făcea,
 Și 'ndărăt că se 'ntorcea.

La voinicu' ăl'alt mergea,
 Și pe cal că mi-l punea.
 Cu frânghia mi-l lega.
 Sus la munte că-mi pleca,
 Sus la vârful muntelui.
 La ciorchina bradului.
 La statul voinicului.
 Și-acolò de-mi ajungea,
 Un frate baciù că-mi găsia,
 Pe frate-său că-l punea,
 Oile de le mulgea,
 Și laptele l-închega,
 Și zărul mi-l aduna.
 Într'o baie mi-l punea,
 Pe voinic mi-l îmbăia
 Și degrab' mi-l vindeca.
 Dar ei, frate, ce făcea?
 Frați de cruce se prindea
 Și 'mpreună voinicia,
 Pe toți șerpîi d'ucidea.

(Comuna Pietrari, Dâmbovița).

Variante: Teodorescu, «Poesii populare» pag. 409; Rădulescu-Codin
 «Din Muscel» pag. 191.

SCORPIA.

La inima câmpului,
 La puțul lui Cioropină,
 Unde mulți voinici s'adună,
 Pe mijlocul câmpului,
 Nemerit-a,
 Poposit-a,
 Trei coconi feciori de Domn.
 Ei pe câmp că se plimba
 Și foamea că-i ajungea;
 Punea masă și mânca,
 Sete, mări, li se făcea,
 Împrejur mi se uita,
 Niciun puț că nu-mi zăria,
 Dar spre-Apus când se uita,
 Zări vârful cumpenei
 Peste vârful trestiei.
 Dar ei, frate, ce-mi făcea?
 Sorț, mare, că-mi hotăra,
 Peste ei că-și arunca,
 P'al mai mare că-mi cădea,
 Și p'ala că-l trimetea.

El la puț când mi-ajungea,
 D'un voinicel că-mi găsia ;
 Și-l găsia mereu zăcând
 Cu inima la pământ ;
 Ficații i-a putrezit,
 Rinichii i-a mucezit,
 Lângă cumpănă zăcând.
 Dar voinicu' l-întreba,
 Și așa că-i răspundea :
 «Da știi, frate, ce-am făcut,
 «Când la puț m'am abătut,
 «Apă rece d'am băut ?
 «Eu găleata am apucat
 «Si în puț că mi-a scăpat,
 «Disagii cu galbenii,
 «Traista cu zapisili,
 «Ca să scoț moșiili.
 «Te rog, frate, pe dreptate,
 «Intră, frate, de mi-i scoate,
 «Că ți-i dau pe jumătate».
 Dar voinicul ce-mi făcea ?
 Cu minciuni s'ademenia,
 În găleată se urca.
 Și în puț că se lăsa,
 Și scorpia l-inghiția ,
 Că 'n puț era scorpia,
 Și-afară Samodia,
 Să teme lumea de ea.
 Dar frații lui ce-mi făcea ?
 Pe frate-său l-aștepta,
 Dar frate-său nu-mi venea.
 Al mijlociu se ducea,

El la puț când mi-ajungea,
 Pe Samodia l-găsia
 Și foarte rău că-mi zăcea,
 El de frate l-întreba.
 Samodia ce zicea ?
 «El în puț că mi-a intrat,
 «Că mie 'n puț mi-a scăpat
 «Disagii cu galbenii,
 «Traista cu zapisili,
 «Ca să-mi scoț moșiili ;
 «Și el stă de-i socotește,
 «Ție parte nu-ți găsește».
 Și p'asta il amăgia,
 Și 'n găleată se urca,
 Și 'n puț că mi se lăsa,
 Și scorpia l-inghiția,
 Că 'n puț era scorpia,
 Și-afară Samodia,
 Să teme lumea de ea.
 Dar al mai mic ce-mi zicea,
 Că frații lui nu venea ?
 «D'aolică, ce-o să fie,
 «Frații mei de n'o să vie ?
 «Ori scorpia i-a mâncat,
 «Ori că în puț a intrat».
 Dar el, frate, ce-mi făcea ?
 Spre puț calea că-mi lua,
 Dar la puț când mi-ajungea,
 Deodată-mi auzia,
 Că mi-l striga cine-va ;
 Și 'ndărăt când se uita,
 El, frate, că îmi zăria

Tot pe Mircea ciobănașul.
 Cu cămașa ca tina,
 Cu pielea ca zăpada,
 Și din gură așa grăia :
 «Stai, frate-meu, nu intră,
 «Că-n puț mi-este scorpia
 «Și-afară Samodia,
 «Să teme lumea de ea». .
 Dară Mircea ce-mi făcea ?
 Spre Samodia mi-venea.
 Samodia mi-l zăria,
 Un balaur se făcea,
 Și pe furcă se suia.
 Dară Mircea că-mi venea,
 Furca 'n brațe-mi cuprindea
 Și din pământ mi-o scotea.
 Cu paloșul când dădea,
 Balaurul că-mi țipa,
 Șapte bucăți mi-l făcea.
 Scorpia când auzia,
 Din gură așa grăia :
 «D'aolică, ce-o să fie,
 «Frate-meu, de-mi strigă mie ?
 «El, frate, ce-o fi pățit,
 «C'aici de când a venit,
 «Să țipe n'am pomenit.
 «Ori că Mircea a venit,
 «Ori că ceva l-a 'ntâlnit».
 Dară Mircea ce făcea ?
 Fuga la ghizde că-mi dă,
 Paloș cumpănă punea,
 Peste ghizde l-așeza.

Dar scorpia ce-mi făcea ?
 Ea din puț se repezia ;
 Din fundul puțului,
 În gura paloșului.
 Și afară când eșia,
 Două bucăți se făcea.
 Pe frații lui că-i găsiă
 Nevătămați că-mi era
 Și foarte se bucura.

(Comuna Pietrari, Dâmbovița).

SILA SAMODIVA.

(Variantă.)

Foae verde ș'o lalea,
Icea, mare,
Ba colea,
Nu prea foarte
Așa departe,
La inima câmpului.
La puțul porumbului,
La cel puț vechiu de demult
Cu negară acoperit,
Cu troscot verde 'nvălit,
Foae verde trei bujori,
Trei voinici feciori de Domni
D'acas' frate, când pleca,
Și pe cai încăleca
Și 'n vale la puț venea,
Grea sete mi-i cuprindea.
Dar la puț cine-mi ședea?
D'un voinic plângând cu dor;
Ăla nu-i voinic cu dor,
Ci ala-i chiar dracul gol.

El pe furcă că-mi ședea,
Și din gură așa striga:
«Foae verde lemn de sus,
«Aseară pe la apus,
«O grea sete m'a ajuns,
«Și la puț am alergat;
«Calul mi s'a scuturat,
«Disăgiorii 'n puț mi-a dat;
«Și săvăi, disagii mei
«Mi-era plini cu gălbenei;
«Și 'n colțul disagilor,
«Am o piatră nestimată,
«De plătește o țară toată
«Dela munte, pân' la baltă.
«Intrați, frați, de mi-i scoteți;
«Gălbinașii să mi-i luați,
«Piatra mie să mi-o dați,
«Să mi-o duc și eu la frați».
Dar fratele ăl mai mare,
Că-i mai mare,
Minte n'are,
Sus pe ghizduri se urca,
Și 'n ciutură când intra,
Sila 'n gură l-sprijinea,
La măsele l-clefetea,
Jos la pui mi-l rânduia;
Puii 'n puț gricăia
Ca frunza și ca iarba,
Căci ei nu se sătura.
Fratele ăl mijlociu,
Sus pe ghizduri se urca.

Voinicul de sus striga :
 «Sai, voinice, de-i ajută,
 «Că sânt, mări, disagii grei
 «Nu poate ieși cu ei,
 «Și-o să 'mpărțiți căteși-trei,
 «Că sânt frățiorii tăi».
 Și-ala 'n puț mi se lăsa,
 Sila 'n gură l-sprijinea,
 La măsele l-clefetea,
 Jos la pui mi-l rânduia,
 Puii în puț giricăia,
 Ca frunza și ca iarba,
 Căci ei nu se sătura.
 Dar fratele ăl mai mic,
 Că-i mai mic,
 E mai voinic,
 Sus pe ghizduri se urca
 Cu pumnii mi se bătea,
 Rău de frățiori plângea.
 Jos în puț mi se uita,
 Apa neagră mi-o vedea,
 Apă neagră, turburată,
 Cu sânge amestecată.
 Foicică ș'o lalea,
 Dar voinicul ce-mi făcea ?
 Pe drum la vale căta
 Și vedea, mări, cum venea ;
 Foaie verde arțăraș,
 Venea Mircea ciobănaș,
 Tocmai din târg de la Iași,
 P'un cal negru drăgălaș.

El venea, märe, venă,
 Și din gură așa strigă :
 «Stăi, frate, 'n puț nu intră,
 «C'aci e peirea ta ;
 «C'acel voinic de pe puț,
 «Ala nu-i voinic cu dor,
 «Ci ala-i chiar dracul gol ;
 «Că nouă frați mi-am avut,
 «Pe toți Sila i-a mâncat,
 «Numai eu că mi-am scăpat».
 Voinicul mi-l ascultă,
 Jos de pe ghizduri se dă,
 Și-amândoi mi se 'nfrăția,
 Steajăr (sic) verde că-mi bătea,
 Și pe voinic mi-l legă,
 Mi-l legă, mi-l ferecă,
 Cu paloș mi-l spinteca.
 Sila din puț mi-auziă,
 După voinicei se luă.
 Dar voiniceii ce-mi făcea ?
 Din amnare scăpără,
 Foc în zadă aprindea,
 Părjol pădurii că-mi dă.
 Sila pământul mușcă,
 Brazde ca plugul rupeă,
 Izvoarele astupă,
 Bălțile învenină ;
 Apoi prin părjol treceă,
 Ochii Silei că-mi plezniă
 Și focul o mistuia.
 Foaie verde ș'o lalea,

Dar voinicii ce-mi făcă ?
 Frați de cruce se prindeă
 Și 'mpreună voinică
 Toți codrii de-mi străbătea.

(Comuna Păduroiu, Argeș).

Variante: Rădulescu-Codin, «Din Muscel», pag. 201.

*

CUPRINSUL.

	<u>Pagina</u>
Prefața	I
Mircea ciobănașul	3 ✓
Zidirea mănăstirii Argesului	13 ✓
Vartici	29
Corbea	35 ✓
Corbea (variantă)	44 ✓
Miu haiducul	55 ✓
Potâncuș haiducul	61 ✓
Căpitan Gheorghită	68 ✓
Badiu'	71 ✓
Stanciu al Bratului	79 ✓
Tudor Dobrogeanul	86 ✓
Numul	93 ✓
Dragnea	97 ✓
Trei fete surori	101 ✓
Arcos-Pașa și Gerul	105 ✓
Nunta Soarelui	111 ✓
Ivan Iorgovan	115 ✓
Șarpele	119 ✓
Scorpia	125 ✓
Sila Samodiva (variantă)	130 ✓

*

ACADEMIA